
**LOKALNA RAZVOJNA
STRATEGIJA U RIBARSTVU
LOKALNE AKCIJSKE GRUPE
U RIBARSTVU „ALBA”
ZA RAZDOBLJE 2014.— 2020.**

U Labinu, listopad 2016.

Izrada ove Lokalne razvojne strategije u ribarstvu sufinancirana je sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

Izrađivač:

EU PROJEKTI – Obrt za poslovno savjetovanje
i ostale usluge, vlasnica: Ariana Vela

Naručitelj:

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „Alba“, 2016.

Uvodna riječ Predsjednika
Lokalne akcijske grupe u ribarstvu „Alba“

Poštovani i poštovane,

Svrha osnivanja LAGUR-a „Alba“ je promicanje održivog razvoja, poboljšanje životnih i radnih uvjeta, diversifikacija ribolovnih aktivnosti, osiguravanje protoka informacija i transfera znanja, razvijanje sinergije i umrežavanja između svih subjekata kojima je u interesu doprinijeti uravnoteženom razvoju ribarstvenog područja. Cilj je stvoriti uvjete za pristupanje strukturnim fondovima Europske unije te osigurati razvitak putem otvaranja novih radnih mjesta.

Neka ova Lokalna razvojna strategija bude glavni pokretač razvoja gospodarske grane ribarska i sa njom povezane djelatnosti, sa ciljem da do 2020. godine imamo održiv i uravnotežen razvoj, moderno ribarstvo, marikulturu i akvakulturu, punu zapošljivost i prepoznatljivu turističku ponudu temeljenu na tradicijskoj i povijesnoj baštini.

SRETNO!

Vaš Predsjednik,
Donald Blašković

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. OPIS PODRUČJA LAGUR-a	2
2.1. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE	2
2.1.1. ZEMLJOPISNI POLOŽAJ I POVRŠINA PODRUČJA.....	2
2.1.2. RELJEFNE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE.....	2
2.1.3. VODE	3
2.1.4. PRIRODNO I KULTURNO NASLJEĐE, TE NJIHOVA ZAŠTITA	3
2.1.4.1. ZAŠTIĆENI DJELOVI PRIRODE.....	3
2.1.4.2. JADRANSKO MORE I RAZVIJENOST OBALE	4
2.1.4.3. KULTURNA BAŠTINA NA PODRUČJU LAGUR-a.....	4
2.1.5. DRUŠTVENA I ZDRAVSTVENA INFRASTRUKTURA I DJELATNOSTI.....	4
2.1.6. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	5
2.1.6.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA	5
2.1.6.2. ISKRCAJNA MJESTA	6
2.1.6.3. VODOOPSKRBA	6
2.1.6.4. ODVODNJA	6
2.1.6.5. ENERGETSKI SUSTAV	7
2.1.6.6. GOSPODARENJE OTPADOM	7
2.2. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA.....	8
2.2.1. GLAVNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI	8
2.2.1.1. OBRTNIŠTVO I INDUSTRIJA	9
2.2.1.2. RIBARSTVO I MARIKULTURA	9
2.2.1.3. TURIZAM I UGOSTITELJSTVO	10
2.2.2. STANJE GOSPODARSTVA.....	12
2.2.3. TRŽIŠTE RADNE SNAGE	12
2.3. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE ZNAČAJKE PODRUČJA.....	13
2.3.1. OBRAZOVNA STRUKTURA	14
3. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA PODRUČJA LAGUR-a.....	15
3.1. SWOT – Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja LAGUR-a	15
4. VIZIJA I RAZVOJNI CILJEVI PODRUČJA LAGUR-a.....	19
4.1. CILJEVI, REZULTATI I OPERACIJE LRSR ZA PODRUČJE LAGUR-a TEMELJENI NA MOGUĆNOSTIMA OP ZA POMORSTVO I RIBARSTVO 2014 – 2020.	20
4.2. POVEZANOST POJEDINIH ELEMENATA LRSR	21

4.3. OPIS OPERACIJA/AKTIVNOSTI ZA PROVEDBU LRSR (korisnici, uvjeti prihvatljivosti, intenzitet i iznos potpore, kriteriji odabira)	22
4.4. OPIS ODABIRA PROJEKTA NA NIVOU LAGUR-a (seleksijski postupak, sastav tijela za odabir projekta).....	31
4.4.1. OPĆA PRAVILA DODJELE I DODATNI KRITERIJ ZA ODABIR PROJEKTA.....	31
4.4.2. ADMINISTRATIVNA PROVJERA I VREDNOVANJE PRISTIGLIH PRIJAVA.....	32
4.4.3. DONOŠENJE KONAČNE ODLUKE I PRAVO PRIGOVORA	32
4.4.4. MJERE ZA IZBJEGAVANJE SUKOBA INTERESA I NAČIN POSTUPANJA U SLUČAJU PRIJAVE LAGUR-a NA JAVNI POZIV	33
4.5. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	33
4.6. INOVATIVNI KARAKTER LRSR I USKLAĐENOST SA HORIZONTALNIM PRIORITETIMA OP-a.....	37
5. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U LRSR.....	38
5.1. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRSR	38
5.2. OPIS PARTNERSTVA	39
6. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR.....	40
6.1. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR	40
6.2. PROCJENA BROJA PROJEKATA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU	42
7. NAČIN PRAĆENJA I PROVEDBE LRSR	43
7.1. OPIS PRAĆENJA PROVEDBE LRSR	43
7.2. INDIKATORI ZA MJERENJE UČINKA PROVEDBE LRSR	44
7.3. OPIS PROCJENE PROVEDBE LRSR.....	49
8. OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRSR.....	49
8.1. LJUDSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRSR	49
8.2. FINACIJSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRSR	50
8.3. ISKUSTVO U PROVEDBI LEADER PRISTUPA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU 2007.-2013.	51
9. FINACIJSKI PLAN.....	52
9.1. FINANCIRANJE RADA LAGUR-a	52
9.2. FINACIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR-A.....	53
POPIS TABLICA.....	57
POPIS SLIKA.....	58
POPIS KRATICA.....	58

1. UVOD

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu (u nastavku LRSR) za područje Lokalne akcijske grupe u ribarstvu „Alba“ (u nastavku: LAGUR) predstavlja ključnu podlogu strateškog razvoja ovog specifičnog područja kroz suradnju svih relevantnih dionika do 2020. godine. Cilj izrade LRSR-a jest osmisliti i identificirati strateške ciljeve, prioritete i mjere za djelovanje LAGUR-a u naznačenom vremenskom periodu u svrhu podizanja standarda, ujednačavanja razvoja, stvaranja novih radnih mjesta i poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva na ovom ribarstvenom području koje obiluje brojnim posebnostima detaljno opisanim u ovom dokumentu.

Teritorijalna različitost osnovni je razvojni potencijal koji se ostvaruje sustavnim i koordiniranim pristupom lokalnom razvoju pod vodstvom zajednice (CLLD pristup) kojim će se dovesti do ubrzanja stope gospodarskog rasta, rasta konkurentnosti regija i njihove sposobnosti natjecanja na europskom i globalnom tržištu, rasta izvoza i stope zaposlenosti te osiguranja primjerenog životnog standarda i kvalitete života. Izrada LRSR-a utemeljena je na LEADER i CLLD načelima u okviru koje je poseban naglasak na međusektorskoj suradnji predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora, uz osmišljavanje i provedbu mjera za aktivno uključivanje istih kako u izradu LRSR, tako i u njezinu implementaciju. Inovativnost u izradi LRSR očituje se u pristupu koji je imao za cilj ne samo izraditi istu, nego osmisliti takav pristup koji će ojačati sam LAGUR, njegovo osoblje i članstvo, poboljšati njegovu prepoznatljivost i vidljivost na zadanom području te osigurati uključivanje što većeg broja lokalnih dionika kako bi se dodatno ojačali kapaciteti za provedbu LRSR-a i omogućila njezina aktivna provedba u praksi. Važan aspekt izrade LRSR-a čini metodologija u kojoj je naglasak stavljen na povezivanje informacija i podataka dobivenih u različitim fazama izrade. Tako ciljevi, prioritete i mjere proizlaze iz opisa područja i SWOT analize, uzimajući u obzir slabosti područja i samoga LAGUR-a te koristeći snage i prilike koje postoje, a sve u svrhu stvaranja dugoročnog strateški usmjerenog plana djelovanja LAGUR-a i podizanja razvoja na mjerljivo višu razinu od dosadašnje. Takva kohezija između pojedinih dijelova LRSR-a jamči da ciljevi, prioritete, mjere, korisnici i projekti u svome sadržaju u potpunosti odgovaraju identificiranim potrebama područja. Prilikom kreiranja sadržaja LRSR-a vodilo se računa o sadržaju i ciljevima Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (u nastavku: OPFR), Nacrta Županijske razvojne strategije Istarske županije do 2020.g. (u nastavku: ŽRS) i pojedinim nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima s kojima je ovaj dokument u potpunosti usklađen. Posebna je pažnja pridana određivanju projekata koji će se financirati sredstvima LAGUR-a u narednom razdoblju kako bi isti bili usklađeni s mjerama OPFR-a, potrebama zajednice, izvodljivi, održivi, ali i kako bi doprinijeli ostvarivanju ciljeva LRSR-a.

Postignuća LRSR-a mjeriti će se i vrednovati korištenjem precizno utvrđenih indikatora, a to će omogućiti ne samo verifikaciju uspjeha LRSR-a, nego će predstavljati kvalitetnu podlogu za izradu sličnog dokumenta za programsko razdoblje koje slijedi nakon završetka ovoga. Uz navedeno, LAGUR planira značajno diversificirati izvore financiranja, pri čemu je potrebno naglasiti da su sredstva za projekte planirana u potpunosti u skladu s potrebama i mogućnostima koje dopiru iz područja, a sve u skladu s mjerama Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (u nastavku: EFPR).

Zbog svega navedenog, očekuje se da će ova LRSR doprinijeti jačanju konkurentnosti i održivosti ribarstvenog područja za koje je pripremljena te osigurati nove prilike i sinergiju djelovanja na lokalnoj razini.

2. OPIS PODRUČJA LAGUR-a

LAGUR „Alba“ čini ribarstveno područje istočne Istre koje je funkcionalno koherentno u zemljopisnom, gospodarskom i društvenom smislu te obuhvaća pet jedinica lokalne samouprave od kojih su tri priobalne (Labin, Raša i Kršan), te dvije kontinentalne (Pićan i Sveta Nedelja). Sjedište LAGUR-a „Alba“ je u Labinu.

Na području LAGUR-a „Alba“ od 390 km² sa 22.590 stanovnika postoji raznolikost prirodnih bogatstva kao što su Jadransko more, plodonosna Raška dolina i tok rijeke Raše, Plominski zaljev, plaže u Rapcu koje već 14 godina imaju status Plavih zastava, plaže u Prtlogu, Sv. Marini, Ravnima, Koromačnu, Tunarici, Trgetu, te u Plominskom zaljevu. Područje LAGUR-a „Alba“ ima vrijedno prirodno i kulturno nasljeđe koje je važno prepoznati, vrednovati i očuvati.

U nastavku su prikazani statistički podaci područja LAGUR-a razvrstani po pojedinim jedinicama lokalne samouprave (u nastavku: JLS).

Tablica 1 - Statistički podaci jedinica lokalne samouprave LAGUR-a

Općina/Grad	Površina (km ²)	Broj kućanstava	Broj naselja	Broj stanovnika 2011.	Gustoća naseljenosti (stan./km ²)
Labin	71,85	4.813	17	11.642	162,03
Kršan	124,00	1.083	23	2.951	23,79
Pićan	50,92	596	10	1.827	35,87
Raša	80,15	1.257	23	3.183	39,71
Sveta Nedelja	64,00	1.250	21	2.987	46,67
LAGUR	390,92	8.999	94	22.590	57,78

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011., preuzeto 05. srpnja 2016.g.

2.1. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE

2.1.1. ZEMLJOPISNI POLOŽAJ I POVRŠINA PODRUČJA

LAGUR je smješten u zapadnom dijelu Republike Hrvatske na području Istarske županije te izlazi na sjeveroistočni dio Jadranskog mora. Područje LAGUR-a obuhvaća ukupnu površinu od 390,92 km², na sjeveru i sjeverozapadu graniči s općinama Lupoglav i Cerovlje, na zapadu i jugozapadu s općinama Gračišće, Barban i Marčana te na sjeveroistoku i istoku s Primorsko goranskom županijom. Područje LAGUR-a čini ukupno 94 naselja. Položaj LAGUR-a u Istarskoj županiji i popis naselja sa pripadajućem brojem stanovnika po JLS-u u sastavu LAGUR-a, sukladno podacima popisa stanovništva iz 2011.g. Državnog zavoda za statistiku (u nastavku: DZS), nalazi se u Prilogu 1.

2.1.2. RELJEFNE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE

Područje LAGUR-a klimatski i vegetacijski podijeljeno je na različite zone s prisutnošću brdskih, šumskih i obalnih površina, što ga čini vrlo specifičnim. Dio šumskih površina između Rapca i Prtloga je pod zaštitom jer je to jedna od rijetkih kvalitetnih šuma crnog hrasta na Jadranu. Usred ovog prostora dominira brdo visine 320m na kojem se smjestio Grad Labin koji je ujedno istočni ulaz na poluotok Istru. Zona užeg obalnog područja mora ima obilježja mediteranske klime i vegetacije Sredozemlja. Ostala područja pod utjecajem su submediteranskih obilježja, dijelom sredozemnih i dijelom kontinentalnih obilježja. Obilježja klime nizinskog i brdovitog dijela određena su mediteranskim i umjereno kontinentalnim utjecajem koji se susreću na ovom

području, a variraju u odnosu na reljef i nadmorsku visinu. Priobalno područje obilježeno je različitim geomorfološkim obilježjima i razvijenom hijerarhijom mreže naselja. Grad Labin, Općina Raša i Općina Kršan obalne su jedinice lokalne samouprave i kao takve dio istarskog priobalja, dok Općina Pićan i Općina Sveta Nedelja pripadaju kontinentalnom dijelu Istarske županije. Područje Čepićkog polja, doline Raše i Boljunčice ima obilježja nizinskog dijela te brdovitog dijela na rubnim dijelovima do 300m nadmorske visine te pretplaninskog i planinskog dijela prema masivu Ćićariji i Primorsko goranskoj županiji. Najveća nadmorska visina iznosi 835m i nalazi se na području Općine Kršan. Kvarnerski zaljev u užem smislu, najveći je zaljev sjevernog Jadrana, kojega zatvaraju strme obale otoka Cresa i istočna istarska obala. Već nedaleko obalnog ruba, srednje dubine se spuštaju do 50-60 m. Istočna istarska obala je bez otoka. Područje obiluje velikim brojem sunčanih dana što stvara pretpostavke za korištenje obnovljivih izvora energije, ali i pogoduje razvoju ribarstva na području LAGUR-a „Alba“.

2.1.3. VODE

Područje LAGUR-a sadrži važne i značajne izvore pitke vode za cijelu Istru. Razlogu tomu su postojeća kraška podloga, blizina Učke i odgovarajuće količine padalina na razini godine što je doprinijelo formiranju retencije sa značajnim zalihama pitke vode u podzemlju područja. Na području LAGUR-a nalazi se rijeka Raša dužine 23 km s pripadajućim porječjem. Izvire u Čepićkom polju, a utječe u Raški zaljev. U produženju gornjeg dijela porječja je dug Plominski zaljev. Procjenjuje se da se iz jamskih voda napuštenih rudnika moglo koristiti najmanje 2x250 l/s. Postojeći vodoopskrbni sustav osigurava 122 l/s. S planiranim i započetim radovima osposobljavanja novih ili proširivanja postojećih izvorišta dobilo bi se 200 l/s, što bi u budućnosti moglo predstavljati značajan resurs za ovo područje.

2.1.4. PRIRODNO I KULTURNO NASLJEĐE, TE NJIHOVA ZAŠTITA

Područje LAGUR-a karakterizira prirodno i kulturno nasljeđe u kojem prevladavaju zaštićeni dijelovi prirode u okviru NATURA 2000 područja, Jadransko more i značajna materijalna i nematerijalna kulturna baština koje su opisane u nastavku.

2.1.4.1. ZAŠTIĆENI DJELOVI PRIRODE

Status zaštićenog dijela prirode u kategoriji „Zaštićeni krajolik“ ima područje između Labina, Rapca i uvale Prtlog (1.286,31 ha) jer je to jedna od rijetkih kvalitetnih šuma hrasta crnike. Na području Grada Labina nalazi se botanički spomenik prirode Dva stabla glicinije, zaštićen od 1972.g. Dio Općine Kršan nalazi se unutar „Parka prirode Učka“, ali unutar granica Parka nema cjelovitih naselja, nego se u njemu nalaze dijelovi naselja, to su: Šušnjeвица, Nova Vas, Jasenovik i Kožljak. Područje južnog dijela značajnog krajobraza Učka-Plomin obuhvaća površinu od 928,16 ha u Općini Kršan. Obronci Plominske gore stanište su velikog broja rijetkih i ugroženih biljnih vrsta (uz nekoliko vrsta orhideja), kao i nekih rijetkih vrsta ptica (sivi sokol, suri orao) i leptira. Na promatranom području nalaze se i endemične vrste Istarskog zvončića (*Campanula Istriaca* Feer). Na području Općine Pićan zaštićena prirodna područja obuhvaćaju kategorije: značajni krajobraz i geomorfološki spomenik prirode. Zaštićena prirodna područja su dio značajnog krajobraza „Gračišće- Pićan“ (760,08 ha) i planski zaštićeno područje dio značajnog krajobraza kanjona Raše - od Šumbera do Mosta Raše (271,38 ha) i jama Bregi zapadno od sela Marfani i jama Jurani. Na području Općine Sveta Nedelja nalazi se spomenik parkovne arhitekture – Park u Nedešćini, oblikovan u 19.st. te zaštićen od 1974.g. (2,0 ha). Na području obuhvata LAGUR-a „Alba“ nalaze se područja predložena za zaštitu u sklopu ekološke mreže NATURA 2000. U sklopu Područja od važnosti za Europsku uniju (SCI) obuhvaćeno je 4.804,78 ha (8,37% ukupne površine LAGUR-a) i to su sljedeća područja: Park prirode Učka, Boljunsko polje, Rudnik ugljena Raša, Poluotok Ubaš, Dolina Raše, Pazinština, Istra – Čepićko polje, Čepić tunel, Plomin – Mošćenička draga, Ušće Raše, Uvala Remac, podmorje kod Rabca, Uvala Škvaranska - Uvala Sv. Martin. Područja posebne zaštite (SPA) obuhvaća površinu od 5.120,06 ha (8,92% površine

LAGUR-a) i vodi se pod nazivom Učka i Čićarija. Ukupna površina uključena u NATURA 2000 je 9.924,84 ha što predstavlja 17,3% od ukupne površine LAGUR-a. Karta EU ekološke mreže NATURA 2000 za predmetno područje LAGUR-a nalazi se u Prilogu 2.

2.1.4.2. JADRANSKO MORE I RAZVIJENOST OBALE

Jedna od temeljnih specifičnosti i prirodnih obilježja područja LAGUR-a jest i pristup Jadranskoj obali koju na ovom području karakterizira toplo i kristalno čisto more te visok stupanj opremljenosti plaža, što značajno pogoduje razvoju turizma na bazi koncepta „sunce i more“. Područje Labinske čini razvedena obala, veliki akvatorij i bogata podmorska fauna sa šarolikom konfiguracijom dna (plitke površine i hridinasti predjeli obrasli algama). Bogatom ribolovnom području pogoduje mnoštvo ribljih vrsta - plava (srdela, incun) i bijela riba (lubin, komarča, zubatac, šarpina, cipri, oslić), glavonošci (lignje, hobotnice) i rakovi (kvarnerski škamp, rakovica, hlap). Najveći iskrcaj imaju incuni (107137 kg), srdela (283236,5 kg), bukva (2322,3kg), komarča (1897,35 kg) te oslić (8293,40 kg), i dr. Od rakova najveći ulov ima škamp (2494,63 kg), dok od glavonožaca muzgavac (14587,5 kg) i hobotnica (4293,45 kg).

2.1.4.3. KULTURNA BAŠTINA NA PODRUČJU LAGUR-a

Na području LAGUR-a postoji cijeli niz zaštićenih spomenika kulturne baštine, od čega se na području Grada Labina nalazi 14 zaštićenih spomenika kulture s oznakom preventivne zaštite, dok je centralni dio Pjacala s upravnom zgradom i okolnim zgradama registriran kao kulturno dobro. Dijelovi povijesnih rudarskih sklopova stavljeni su pod preventivnu zaštitu kao spomenici industrijske arhitekture i predstavljaju veliki potencijal za razvoj turizma područja utemeljenog na industrijskoj baštini. Na području Općine Kršan nalazi se 15 objekata koji su registrirani kao kulturna dobra, na području Općine Pićan nalaze se brojni spomenici nastali u razdoblju od 14.-20. st., dok se na području Općine Raša nalaze dva kulturna dobra koja su trenutno upisana u Registar nepokretnih kulturnih dobara kao sakralne građevine i kao arheološki lokaliteti. U općini Sveta Nedelja nalaze se dva registrirana kulturna dobra s oznakom nacionalnog značaja te 6 dobara s oznakom regionalnog značaja. Područje LAGUR-a karakterizira i bogata nematerijalna baština koja uključuje Plominski natpis, pjevanje na „tonko i debelo“, Istarski razvod, RKUD te glagoljsku i sakralnu baštinu Kršana. U Općini Pićan smješten je Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre koji usmjerava ka jasnijem razumijevanju nematerijalne kulture. U Općini Sveta Nedelja najznačajnija kulturna djelatnost je djelatnost Mediteranskog kiparskog simpozija na Dubrovi u vidu Parka skulptura kao muzeja suvremenog kiparstva na otvorenom.

2.1.5. DRUŠTVENA I ZDRAVSTVENA INFRASTRUKTURA I DJELATNOSTI

Područje LAGUR-a karakterizira jaka koncentracija društvene i zdravstvene infrastrukture na području Grada Labina i to naselja Labin i Rabac, dok je u drugim jedinicama ona znatno slabija. Jednako tako, područje karakterizira nedostatak temeljene infrastrukture kao što su domovi za starije i nemoćne osobe, dječji vrtići, sportske dvorane i igrališta, parkovi i ostali društveni sadržaji što negativno utječe na kvalitetu života lokalnog stanovništva. U donjoj tablici prikazan je postojeći broj i raspodjela zdravstvene i društvene infrastrukture prema JLS-ovima na području LAGUR-a.

Tablica 2 - Društvena i zdravstvena infrastruktura

Grad/ Općina	Vrtić	Osnovne i srednje škole	Bolnica/ Dom zdravlja/ Poliklinika	Ambulan ta opće medicine	Stomatološka ambulanta	Ljekarne	Dom za starije i nemoćne
Labin	2	4	1	9	12	3	0
Kršan	1	3	0	3	2	1	0

Pićan	1	1	0	1	1	1	0
Raša	1	1	0	2	1	1	1
Sveta Nedelja	0	1	0	1	0	1	1

Izvor: materijal izrađen od strane LAGUR-a, srpanj 2016.g.

Važno je napomenuti da su sve JLS u svojim strateškim dokumentima i prostorno-planskoj dokumentaciji predvidjele razvoj ove infrastrukture u ovom i sljedećem programskom razdoblju u skladu s projekcijama kretanja i strukture stanovništva.

2.1.6. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Komunalnu infrastrukturu na području LAGUR-a čini prometna infrastruktura, sustavi vodoopskrbe i odvodnje, energetika i zbrinjavanje otpada koji su opisani u nastavku.

2.1.6.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Prometna infrastruktura LAGUR područja uključuje cestovnu povezanost, željeznički promet, morske luke i zračni promet. Prosječna udaljenost naselja od administrativnog središta jedinice lokalne samouprave iznosi za Grad Labin 3,5 km, Općinu Kršan 5 km, Općinu Pićan 4 km, Općinu Raša 7 km, Općinu Sveta Nedelja 6 km, odnosno za područje LAGUR-a „Alba“ prosječna udaljenost od administrativnog središta jedinice lokalne samouprave iznosi 5,1 km. Grad Labin kao sjedište LAGUR-a iznimno je prometno pristupačan zahvaljujući svom gospodarskom značenju u prošlosti. Sve najznačajnije točke u regiji cestom su udaljene u radijusu od oko 62 km. Osim cestovnih veza, značajne su i pomorske veze: luka u Rapcu, industrijska luka Bršica, Plomin, Trget i trajektna luka Brestova. Luka u Rapcu može biti posebno značajna u funkciji turizma. U Rapcu je planirana i luka nautičkog turizma kapaciteta oko 300 vezova, a u uvali Prtlogu turističko-rekreacijska luka. Luka u Rapcu može potencijalno preuzeti ulogu za prihvat hidroaviona. Morska područja pomorskog prometa u Općini Raša su lučko područje Raša-Bršica s lukom Trget, luka Tunarica, luka Koromačno, luka Ravni i luka Sveta Marina. Raški lučki bazen i industrijska luka Bršica namijenjeni su terminalu za integralni transport s tendencijom povezivanja sa srodnim lukama u Grčkoj i na Bliskom Istoku. Dva dijela luke, Štalije i Bršica, zajedno se protežu u dužini 2,8 km, od ušća rijeke Raše do rta Trget. Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 26. lipnja 2013. godine, prijelaz Raša-Bršica određen je kao stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u pomorskom prometu. Postojeća luka Raša – Bršica proglašena je lukom od osobitog međunarodnog gospodarskog značaja. Prema analizi područja luka Bršica pogodna je i za izgradnju dizalice svih vrsta plovila (do 50-60 t), te škvera za remont brodova, što je nedostatak LAGUR područja. Luka u Plominu u funkciji je prihvata brodova s gorivom za termoelektranu Plomin. Od prometnog značaja za područje LAGUR-a „Alba“ je i trajektna luka u Brestovi, koja spaja istočnu obalu Istre s otokom Cresom i na njega povezanim otokom Lošinjom. Prema prostorno planskoj dokumentaciji Istarske županije, pomorske građevine od interesa za RH jesu luke posebne namjene jesu: 1. luke nautičkog turizma - suhe marine u Plominu (planirana), 2. industrijske luke: TC Koromačno i Plomin (sve postojeće). Luke od interesa za Istarsku županiju jesu: 1. Luke otvorene za javni promet (Brestova (postojeća), Trget (postojeća), Tunarica (postojeća), Prklog (planirana), Sv. Marina (postojeća), Rabac (postojeća)), 2. izdvojena lučka područja – gatovi i pristani: Koromačno, 3. izdvojena lučka područja – sidrišta: Koromačno, ispred Raškog zaljeva (sidrište za velike brodove za potrebe luke Raša-Bršica), izvan uvale Plomin (sidrište za velike brodove za potrebe terminala/industrijske luke Plomin), 4. luke posebne namjene: Luke nautičkog turizma – marine: Tunarica (planirana), Ribarske luke: Plomin (planirana), Sportske luke: Ravni (planirana). Postojeći resursi u lukama i prostorno planski uvjeti omogućuju daljnji uspješni razvoj ribarstva te njihovih pratećih djelatnosti kao važnih elemenata razvoja. Modernizacija i izgradnja ribarske infrastrukture pretpostavka su trajnog definiranja

opsega ribarskog sektora ovog područja. Već zahvati manjih opsega u komunalna uređenja luka mogu značajno utjecati na razvoj ribarstva te smanjiti današnji strah ribara vezano uz njihovu opstojnost i boljitak.

2.1.6.2. ISKRCAJNA MJESTA

Sukladno Odluci i ispravku Odluke o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru („Narodne novine“ broj 66/2009 i 64/2009), na području LAGUR-a „Alba“ postoje 3 iskrcajna mjesta (Rabac, Plomin i Trget) i to Rabac i Plomin za ribarska plovila >15m, te Trget za ribarska plovila <15m. Potrebe ribara ukazuju na povećanje broja iskrcajnih mjesta za plovila <15m. Ozbiljan nedostatak ili prepreka adekvatnom razvoju ribarstva je neophodna infrastruktura (nedostatak lukobrana u naselju Rabac, nedostatak uređenih lučica (Rabac, Plomin, Trget, Tunarica, Koromačno, Marina) za vezivanje plovila, nedovoljno razvijena luka međunarodnog gospodarskog značaja Bršica). Obzirom da su to resursi koji postoje, a koji nisu dovoljno valorizirani ili adekvatno uređeni, bilo bi neophodno staviti ih u funkciju gospodarskog ribolova. Također, veliki problem ribarima je nedostatak adekvatne crpke za ribarsko gorivo na dijelovima operativnih obala gdje se vezuju ribari, obzirom da sadašnje stanje ne zadovoljava potrebe ribarskih plovila, a postojeća benzinska pumpa značajno je udaljena od iskrcajnih luka (15 km od Rapca, 25 km od Trgeta i 4 km od Plomina). Uz navedeno, nedovoljno je razvijena i prometna infrastruktura - pristupne ceste iskrcajnim mjestima nisu odgovarajuće kategorije prohodne za adekvatna transportna sredstva (kamioni – hladnjače), te ne postoje natkriveni i ograđeni manipulativni prostori te adekvatne prostorije za veterinarski i drugi inspekcijski nadzor. U Plomin Luci nema pristupa vodi i struji. U sklopu iskrcajnih mjesta (ili u njihovoj neposrednoj blizini) postoje mogućnosti građenja i opremanja sabirno-distributivnog centra za ribu i školjke za daljnju prodaju i otpremu. Isti mogu biti dio mreže rashladnog lanca koji je neophodan obzirom na tipologiju ulova, način plasmata (veleprodaja za preradu i izvoz) i sanitarne obaveze koje je Republika Hrvatska preuzela ulaskom u Europsku uniju. Cilj i svrha je da se djelatnosti ribarstva u planovima nižeg reda (gradskim i općinskim) omogući investicije i razvoj na lokalitetima koji su za isto najpogodniji, ako za to postoji potreba i interes, te ako za isto nema prepreka u smislu zaštite prirodnih resursa, održivog razvoja i racionalnog upravljanja. Više podataka o stanju komunalne infrastrukture na području LAGUR-a prikazano je u Prilogu 3.

2.1.6.3. VODOOPSKRBA

Područje LAGUR-a obiluje izvorima pitke vode koja dolazi iz lokalnih izvora, ali i dviju rijeka - Raše i Boljunčice. Navedeni izvori dostatni su za sadašnju opskrbu područja pitkom vodom, ali su potrebne daljnje intervencije za povećanje količine i protoka. Prisutna je velika priključenost kućanstva na sustav vodoopskrbe (područje Svete Nedelje svi 100%, Labin 99,7%, dok se u drugim općinama raspon priključenosti kreće između 85% i 99%). Više podataka prikazano je u Prilogu 3., 3.2. - Stanje voda na području LAGUR-a.

2.1.6.4. ODVODNJA

Područje sustava odvodnje uglavnom je zastarjelo te obuhvaća samo dio naselja na području LAGUR-a s naglaskom na područje Grada Labina i Općine Kršan, dok su ostale općine tek u fazi pripreme dokumentacije koja se odnosi na razvoj sustava odvodnje. Područje kanalizacijskog sustava obuhvaća stari grad Labin, stari centar Podlabin, Kature, Marcilnicu, Starci, Vinež i servisnu zonu Vinež. Na taj sustav priključena je industrijska zona na Dubrovi i dio naselja Štrmac. Ukupna dužina cjevovoda iznosi 40 km. Sva ova postojeća kanalizacija mješovitog je tipa sa starim i dotrajanim gravitacionim kolektorima (φ300 do φ 1000) kojima se zajednički odvođe fekalne i oborinske vode. Glavni kolektor koji prikuplja fekalne i oborinske vode sa područja starog grada i Podlabina nalazi se u Rudarskoj ulici. Razrijeđena otpadna voda koja se preljeva u oknu odvodi se u potok Krapan. Više podataka o postojećem sustavu odvodnje na području LAGUR-a nalazi se u Prilogu 3., 3.3. – Sustav odvodnje.

2.1.6.5. ENERGETSKI SUSTAV

Termoelektrana u Plominu (Plomin 1, snage 125 MW i Plomin 2, snage 250 MW) osigurava zadovoljavajuću opskrbu potrošača na području LAGUR-a i dobru kvalitetu električne energije. Priključak na električnu struju u svojim stanovima ima 99,9% stanovnika. Kvaliteta sustava električne opskrbe na visokom je stupnju cijele godine. Kapaciteti električnih izvora i mreže dovoljni su za sadašnje i buduće potrebe industrije. Zbog racionalnosti sustava prelazi se na transformaciju sa 10 kV na 20 kV napona. Trenutačna potrošnja na području LAGUR-a iznosi cca 60.000.000 kwh godišnje, od čega cca 45.000.000 kwh sati u gospodarstvu, a 15.000.000 kwh u kućanstvima. Transformatorskih je stanica ukupno 140, a od toga je veći dio (80%) već spreman za prelazak na 20 kV pogonski napon. Nadzemni dalekovodi dugi su više od 240 kilometara, a podzemni više od 75 kilometara. Ukupna dužina nadzemne niskonaponske mreže iznosi 560 kilometara, a podzemne niskonaponske mreže više od 300 kilometara. Ukupna je dužina nadzemnih i podzemnih dalekovoda, odnosno nadzemne i podzemne niskonaponske mreže, gotovo 1200 kilometara. Potrebno je rekonstruirati postojeću TS 35/10 kV Dubrova na transformaciju 110/20 kV te planirati zajednička ulaganja u zamjenu nadzemnih dalekovoda u trenutku rekonstrukcije ili izgradnje prometnica na području Grada Labina. Prolazak magistralnog međunarodnog plinovoda ovim područjem omogućit će plinifikaciju područja.

Trenutačno se koriste **obnovljivi izvori energije** i to: foto-naponska elektrana, instalacija termo tehničkog sustava utemeljenog na geotermalnoj dizalici topline, 15 zemljanih izmjenjivača topline, foto-naponski paneli i drugo. Do kraja 2015.g. na području Grada Labina obnovljeno je s toplinskom izolacijom ukupno 20 stambenih zgrada. Unatoč više od 2.400 sunčanih sati u godini, na području LAGUR-a nedovoljno se koriste obnovljivi izvori energije. Zasad se koriste samo solarni izvori energije prvenstveno od strane komercijalnih proizvođača i malog postotka kućanstva koji ih koristi za vlastite potrebe. Udio solarne energije u odnosu na ukupnu potrošnju je 5%, dok je udio korištenja obnovljivih izvora energije u gospodarstvu također zanemariv.

2.1.6.6. GOSPODARENJE OTPADOM

Poslovi prikupljanja komunalnog otpada za područje Grada Labina, kao i Općine Kršan, Raša, Sveta Nedelja i Pićan povjereni su komunalnom poduzeću 1. MAJ d.o.o. Labin koja se bavi i poslovima gospodarenja komunalnim otpadom. Komunalno poduzeće raspolaže voznim parkom od 8 specijaliziranih vozila. Prosječan broj radnika na odvozu je 19, od toga 8 vozača i 11 radnika na odvoženju otpada. Organiziranim prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 100% stanovništva, odnosno sva kućanstava i svi gospodarski subjekti. Prikuplja se miješani komunalni otpad, odvojeno se prikuplja selektivni otpad, a prikuplja se i odvozi glomazni otpad. U organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada u 2015. g. uključeno je 11.042 domaćinstava i 828 pravnih osoba i obrta.

Zahvaljujući sredstvima Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH 2014 – 2020, Mjere III.1. „Pripremna potpora“, u iskrcajnim lukama Plomin i Rabac izgrađeni su ograđeni deponij (boksovi) u za selektivno odlaganje otpada. Posljedica navedenog je racionalno zbrinjavanje otpada iz ribolova (sukladno Uredbi o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada), sprečavanje onečišćenje obale i mora, kao i materijalne štete na ribarskim plovilima koje su se dešavale uslijed loših vremenskih uvjeta (nevrijeme, bura). Selektivno prikupljanje otpada (ribljih ostataka) doprinosi očuvanju okoliša i racionalnijeg korištenja prirodnih sirovina. Područje LAGUR-a „Alba“ karakterizira poštivanje standarda zaštite okoliša i podizanje razvijenosti područja kroz uvođenje nove metode odlaganja i razvrstavanja otpada, a u skladu sa prioritetom „Održiv rast“ Strategije Europa 2020. Brigom o okolišu i smanjenjem zagađenja postižu se povoljni učinci po turizam i ribarstvo koji su jako razvijeni na ovom području. Porast turističkog potencijala zbog čistog okoliša i mora nužno dovodi i do porasta turističkih kapaciteta i širenja ponude, što u konačnici pozitivno doprinosi povećanju broja

zaposlenih. Više podataka o postojećem sustavu gospodarenja otpadom na području LAGUR-a nalazi se u Prilogu 3., 3.4. – Gospodarenje otpadom.

2.2. GOSPODARSKE ZNAČAJKE PODRUČJA

U segmentu gospodarskih značajki područja LAGUR-a prikazane su glavne gospodarske djelatnosti, stanje gospodarstva te tržište radne snage s posebnim naglaskom na gospodarskim sadržajima koji se mogu povezati s prioritetima iz PRR-a za naredno razdoblje.

2.2.1. GLAVNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Na području LAGUR-a najzastupljeniji su turizam i trgovina, industrija, građevinarstvo te poljoprivreda. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Pula iz 2014.g., struktura gospodarskih subjekata na prostoru LAGUR-a ukazuje na podatak kako je najveći broj registriranih gospodarskih subjekata u sektoru turizma, trgovine i prijevoza (230), zatim u sektoru građevinarstvo (84), prerađivačkoj industriji (82), poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (19) te 213 subjekata iz ostalih gospodarskih djelatnosti. Najveći broj gospodarskih subjekata zabilježen je na području Grada Labina (433), slijedi ga Općina Kršan sa 65 subjekata, Općina Sveta Nedelja sa 47 subjekata, Općina Pićan sa 43 subjekata, dok najmanje trgovačkih društva broji Općina Raša (40).

Tablica 3 - Broj trgovačkih društava i zaposlenika po djelatnostima i JLS na području LAGUR-a u 2014. godini za trgovačka društva

Djelatnosti	Grad Labin		Općina Kršan		Općina Pićan		Općina Raša		Općina Sveta Nedelja		LAGUR	
	Tvrtk	Zapos.	Tvrtke	Zapos.	Tvrtke	Zapos.	Tvrtke	Zapos.	Tvrtke	Zapos.	Tvrtk	Zapos.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	12	11	5	23	1	2	0	0	1	1	19	37
Prerađivačka industrija	47	925	8	83	14	313	9	311	4	23	82	1655
Građevinarstvo	60	344	6	8	2	6	4	5	12	22	84	385
Turizam, trgovina i prijevoz	150	660	30	143	18	74	16	38	16	60	230	975
Ostale djelatnosti	164	831	16	14	8	9	11	20	14	68	213	942
UKUPNO	433	2771	65	271	43	404	40	374	47	174	628	3994

Izvor: www.hgk.hr, HGK Pula 2014., preuzeto u srpnju 2016.g.

Iz strukture zaposlenosti po sektorima vidljivo je da je najveći broj zaposlenih osoba prisutan u sektoru prerađivačke industrije (1.655), slijedi sektor turizma, trgovine i prijevoza (975), sektor građevinarstva (385) i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (37), dok je u svim ostalim gospodarskim djelatnostima zaposleno 942 osoba.

2.2.1.1. OBRTNIŠTVO I INDUSTRIJA

Područje LAGUR-a ima dugu obrtničku tradiciju. Prema podacima Udruženja obrtnika Labin iz srpnja 2016. godine, više od polovice registriranih obrta je na području Grada Labina i to 397 obrta od ukupnih 610 obrta registriranih na području LAGUR-a. Struktura obrta po djelatnosti ukazuje na podatak kako je najveći broj registriranih obrta u sektoru uslužno zanatstvo (219), slijedi ugostiteljstvo i turizam (102), trgovina (88), proizvodno zanatstvo (60), prijevoz osoba i stvari (51), te usluge njege (46) i ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo (44).

Tablica 4 - Broj obrta po djelatnostima na području LAGUR-a u 2015. godini

Djelatnost	Grad Labin	Općina Kršan	Općina Pićan	Općina Raša	Općina Sveta Nedelja	LAGUR
Proizvodno zanatstvo	24	11	11	7	7	60
Uslužno zanatstvo	149	31	16	18	5	219
Ugostiteljstvo i turizam	75	10	1	11	5	102
Trgovina	64	9	1	4	10	88
Prijevoz osoba i stvari	25	10	9	5	2	51
Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	24	6	0	13	1	44
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	36	4	0	3	3	46
Ukupno	397	81	38	61	33	610

Izvor: Podaci Udruženja obrtnika Labin, preuzeto u srpnju 2016.g.

2.2.1.2. RIBARSTVO I MARIKULTURA

Na području LAGUR-a „Alba“ postoji duga tradicija i iskustvo u ribarstvu i akvakulturi. O dugoj tradiciji ribarenja ukazuje i podatak da je ribarska zadruga postojala još za Austrije, a koliko se davao značaj tom obliku najprije preživljavanja, a potom i trgovanja, svjedoči i postojanje Društva ribara (Conzorzio della pesca), koje je od 1921. svake treće godine organiziralo tečaj za krpanje mreža. Godine 1951. godine utemeljeno je Bratstvo, poduzeće za ribarstvo i promet, koje se gasi već 1959. godine. Prije gašenja posjedovali su malu ribarsku flotu, s najviše 16 zaposlenih.¹ Ribarstvo na području istočne Istre važna je prehrambena grana, a osim gospodarske ima i iznimno veliku sociološku vrijednost. Čine ga tri (3) međusobno isprepletena segmenta, a to su: ribolov, marikultura, te prerada ribe i drugih produkta ulova i uzgoja. Obzirom na raspoložive resurse ribarstva, prostora za održivi razvoj ribolova ribarstvenog područja LAGUR-a „Alba“ ima. Ograničavajući čimbenik tom razvoju je izrazito veliki nedostatak servisnih kapaciteta na obali. Ribolov, marikultura i prerada izrazito su izvozno orijentirane djelatnosti. Razlog tome leži u relativno maloj potrošnji ribe po glavi stanovnika u Republici Hrvatskoj (7-9 kg), malom tržištu (4 mil. stanovnika), dok su s druge strane, potrebe tržišta Europske unije za ovim proizvodima sve veće. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Uprave za ribarstvo na području LAGUR-a „Alba“ registrirana je 1 plivarica i 8 koća. Na području djeluju 67 ovlaštenika povlastica za obavljanje gospodarskog ribolova na moru. Područje istočne Istre pogodno je za razvoj marikulture, osobito Raški zaljev. Prema podacima Ministarstva 11 ovlaštenika posjeduje povlasticu za bavljenje uzgojem školjaka - dagnja i kamenica. Svih 11 lokacija se nalazi na području Općine Raša. Na području Istarske županije definirana su mjesta za marikulturu, među

¹ Izvor: <http://labinska-republika.blogspot.hr/2012/04/ribari-rapca.html>, autor: Marijano Milevoj

kojima je i dio Raškog zaljeva u kojem su trenutno smješteni svi ovlaštenici povlastice za bavljenje uzgojem školjaka. Međutim potrebno je na tim iskrcajnim mjestima definirati prostore za sljedeće sadržaje: otpremne i purifikacijske centre. Također, sadašnji lokaliteti nisu dostatni da bi se dalje djelatnost razvijala i postajala konkurentnija. Stoga je potrebno povećati proizvodnju kao i zaštititi uzgojeni proizvod od određenih ribljih vrsta koje se tim proizvodom hrane. Nisu isključena ni investiranja u izgradnju novih uzgajališta u cilju povećanja količine proizvoda i jačanja konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru akvakulture. Uzgajivači kamenica i dagnji smatraju da su prepušteni sami sebi. Procedure za dobivanje kredita su komplicirane i traju dugo, kamatne stope su previsoke, a uzgoj školjaka je djelatnost gdje je povrat kapitala spor. Uzgajivači smatraju bespotrebno zahtijevati da svaki uzgajivač ima depuracijski centar. Za opstanak na tržištu i osvajanje novih tržišta potrebno je osigurati kako količine, tako i kontinuitet proizvodnje. Pri tome treba povezati uzgoj i preradu, ali isto tako i skladišne kapacitete. Prerada ribe na području LAGUR-a „Alba“ je industrijska grana direktno ili indirektno vezana na ribolov i marikulturu, te postoje resursi za jačanje te gospodarske grane u cilju poticanja diversifikacije, zaštite okoliša, smanjenje otpada, kao i uvođenje inovacija u proizvodno-tehnološke procese. Obzirom da industrija prerade ribe danas nije neophodno vezana za lokalitete izravno na pomorskom dobru, već preferira kvalitetno opremljene i prometno dobro povezane poslovno industrijske zone (cesta, energenti, odvodnja, veze) kao i funkcionalni rashladni lanac od iskrcajnih mjesta do mjesta prerade, na području LAGUR-a „Alba“ posluje poduzeće ARBACOMMERCE d.o.o. Zadar. Proizvodni pogon (podružnica) smješten je u industrijskoj zoni na području Općine Sveta Nedelja koji godišnje preradi 4 tisuće tona sitne plave ribe, prvenstveno srdele i inćuna, koja se nabavlja direktno od ribarskih brodova plivarica. Ribarima LAGUR-a „Alba“ nedostaju i atraktivni prostori za prodaju ribe (ribarnice) što uzrokuje nedovoljno jaki brend i marketing ribolovnog područja. Jedan od „kanala“ za prodaju ribe je odvoz sviježe ribe u Pulu i Poreč, koja se dalje distribuira putem ribarskih zadruga. Međutim, problem je pravovremena naplata i nerazmjer između kvalitete ribe i cijene (niske cijene kvalitetnih ribljih proizvoda). Obzirom na česte promjene na tržištu, ribari su primorani pratiti stanje kako bi spremno reagirali i nastavili nuditi proizvod koji zadovoljava potrebe tržišta. Također, posljedica neorganiziranosti prometa ribom, kao što je to riješeno u pojedinim europskim zemljama, rezultat je prodaje ribe na neregistriranim mjestima uzduž LAGUR područja. Stoga uspostava organiziranog sustava prodaje jedan je od ciljeva ove LRSR. Na području LAGUR-a „Alba“, osim Ceha ribara pri Udruženju obrtnika, ne postoje drugi oblici udruženja ribara u zadruga, udruge i slično što bi doprinijelo jačanju ribarskog sektora područja, te ujedno promoviralo ribarsko područje kao područje koje obiluje kvalitetnim ribljim i morskim vrstama. Gospodarskom ribolovu doprinosi i razvijeni turizam područja LAGUR-a. S druge strane, domicilno stanovništvo značajni je konzument ribe (u odnosu na hrvatski prosjek), te iskazuje veliko povjerenje ribarima putem izravne kupnje ribe. Kako bi se dodatno promoviralo ribarstvo područja kod javnosti potrebno je osmisliti tradicionalne lokalne ribarske festivale ili manifestacije kroz koje bi se povezale ribarske teme i s njima povezane specifične aktivnosti. U tom smjeru djeluje LAGUR „Alba“ kao organizacija koja provodi lokalni razvoj pristupom »odozdo prema gore«, provodeći CLLD pristup.

2.2.1.3. TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

Pozicija područja LAGUR-a uz samo Jadransko more, specifična klima i različitost reljefnih obilježja pogoduju razvoju turizma i ugostiteljstva. Broj dolazaka stranih turista značajno premašuje broj dolazaka domaćih, a turizam je pretežito temeljen na konceptu „sunce i more“. Područje je poznato po odličnoj kvaliteti i čistom moru o čemu govori 14 godina kontinuiranog postojanje Plave zastave na plažama u Rapcu. Najveći broj dolazaka ostvaruju gosti iz Njemačke i Austrije. Broj dolazaka turista prema dobnim skupinama pokazuje da je najveći broj gostiju iz dobne skupine iznad 60 godina te starosne dobi između 41 i 50 godina. Najmanji broj dolazaka je iz dobne skupine od 13 do 18 godina. Tablica u nastavku prikazuje broj dolazaka i noćenja turista

na području LAGUR-a pri čemu je vidljivo da Labin ostvaruje veći broj noćenja i dolazaka turista od svih ostalih jedinica lokalne samouprave zajedno.

Tablica 5 - Promet turista na području LAGUR-a u 2015.g.

JLS		UKUPNI	PROMET	TURISTA
		ukupno	domaći	strani
Grad Labin	T	204.950	7.959	196.991
	N	1.271.825	31.719	1.240.106
Općina Kršan	T	5.888	588	5.300
	N	43.781	2.446	41.335
Općina Pićan	T	1776	47	1729
	N	17603	127	17476
Općina Raša	T	33.529	721	32.808
	N	278.910	24.366	254.544
Općina Sveta Nedelja	T	6.894	312	6.582
	N	66.501	3.149	63.352

Izvor: Podaci TZ-a Labin-Rabac, Raša, Kršan i Središnja Istra, preuzeto u srpnju 2016.g., T – broj dolazaka turista, N – broj noćenja turista

Pored Jadranskog mora, karakteristika većine JLS-ova jest postojanje ostalih prirodnih i kulturnih resursa, međutim, problem predstavlja potreba za njihovom rekonstrukcijom te neorganizirana turistička ponuda zbog nedovoljno aktivnog privatnog sektora koji oskudijeva financijskim sredstvima za investicijama u turističku ponudu. Ovo područje ima i veliki potencijal za razvoj ribarskog i ribolovnog turizma kao posebnog vida turizma koji omogućuje ponudu aktivnosti izvan kategorije „sunce i more“ i produženje turističke sezone uz korištenje turističkih sadržaja tokom čitave godine. Smještajni kapacitet ovog područja nije zadovoljavajući. Hotela ima 17 te se svi nalaze na području Grada Labina i to 16 u naselju Rabac, dok je 1 manji obiteljski hotel ove godine otvoren u Labinu. Ostale općine raspolažu samo kampovima i privatnim smještajem niže do srednje kvalitete. U sljedećoj tablici prikazani su smještajni kapaciteti po vrstama objekata na području LAGUR-a.

Tablica 6 - Smještajni kapaciteti po vrstama objekata u 2016. g.

JLS	Objekt	Ukupno	Hotelima i slično	Kampovima	Kućanstvima
Grad Labin	Smještajne jedinice	4.275	2.359	678	1.238
	Kreveti	10.674	4.814	2.034	3.826
Općina Kršan	Smještajne jedinice	220	10	*	210
	Kreveti	891	23	*	868
Općina Pićan	Smještajne jedinice	60	*	*	60
	Kreveti	350	*	*	350
Općina Raša	Smještajne jedinice	779	*	473	306
	Kreveti	3.043	*	1353	1690
Općina Sveta Nedelja	Smještajne jedinice	241	*	*	241
	Kreveti	974	*	*	974

Izvor: Podaci TZ-a Labin-Rabac, Raša, Kršan i Središnja Istra, preuzeto u srpnju 2016.g.

Promatrajući općenito, turistička djelatnost na ovom području nije u potpunosti zadovoljavajuća. Problemi sa kojima se susreću su kratka turistička sezona koja traje samo dva do tri mjeseca, nedovoljni i neadekvatni smještajni kapaciteti pogotovo u domaćinstvima, nedovoljno izbrendirana sama lokacija LAGUR-a te nedostatak atraktivnih prostora za prodaju proizvoda lokalnih ribara i drugih proizvođača što uzrokuje i nedovoljno jaki brend proizvoda. Još jedan od problema, a što je postalo neophodno za turiste, jeste nedovoljna pokrivenost područja bežičnim

internetom. Općina Pićan i Općina Sveta Nedelja su u potpunosti nepokrivene, u Općini Raša pokriven je samo glavni trg u Raši i okolica tvornice Holcim, u Općini Kršan samo naselje Plomin i Vozilići. U Gradu Labinu pokriveno je područje Starog grada (starogradska jezgra, trg, šetnica prema gradskom groblju), gradska tržnica, riva Rabac i ulica Zelenice. U ovom je segmentu potrebno podupirati razvoj turizma, sinergiju s razvojem društvene infrastrukture, zaštitom prirodne i kulturne baštine te proizvodnjom i prodajom lokalnih proizvoda. Veliki nedostatak jeste što nisu definirane mjere za razvoj ribolovnog turizma. Upravo iz tog razloga ova LRSR sadrži jedan kompletan cilj (smart cilj 2) sa operacijama koje potiču poboljšanje gospodarske prilike područja ulaganjima u razvoj i sinergiju ribarstva i turizma. Interes za ulaganja u tzv. ribarski turizam je veliki, a obzirom da je LAGUR značajna turistička lokacija na karti Istarske županije i RH, prostora za razvoj ima dovoljno.

2.2.2. STANJE GOSPODARSTVA

Iako je Istra još uvijek u svim pokazateljima u samom hrvatskom vrhu po pokazateljima za gospodarstvo, ekonomska situacija je znatno lošija, a rezultati vidljivo skromniji nego prije gospodarske krize. Rekordni broj nezaposlenih, blokirane investicije i nedostatak poslovnih inicijativa obilježavaju aktualni trenutak. Usvajanjem Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti od strane Vlade Republike Hrvatske sve jedinice lokalne i područne samouprave su razvrstane u pripadajuće skupine prema stupnju razvijenosti. Indeks razvijenosti predstavlja najbolji pokazatelj ukupnog razvoja lokalnih područja i ključan je pri planiranju strateškog razvoja. Cijeli prostor LAGUR-a nalazi se u IV. skupini čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske. U sljedećoj tablici možete detaljnije vidjeti i prikaz osnovnih pokazatelja po pojedinoj jedinici lokalne samouprave.

Tablica 7 - Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za JLS LAGUR-a 2010.-2014.g.

Vrijednost osnovnih pokazatelja							
Grad/ Općina	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlen osti (%)	Kretanje stanovništ va	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Indeks razvijen osti	Skupin a
Labin	35.225	3.604	10,7	96,0	82,3	115,19	IV
Kršan	30.794	5.905	10,3	94,0	75,46	120,66	IV
Pićan	25.796	2.551	4,5	93,7	73,17	100,30	IV
Raša	30.656	3.007	10,1	93,8	72,95	103,97	IV
Sveta Nedelja	28.092	2.949	6,0	103,5	79,90	108,66	IV

Izvor: www.razvoj.gov.hr, Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013.g., preuzeto u srpnju 2016.g.

2.2.3. TRŽIŠTE RADNE SNAGE

Stanovnici područja LAGUR-a imaju kao i ostatak Hrvatske veliki problem za nezaposlenošću i nedostatkom radnih mjesta. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), Ispostava Labin u prosincu 2015.g. bilježi porast od 6,3% registrirane nezaposlenosti u odnosu na studeni 2015.g.. Trenutno broj nezaposlenih je 1.054 od čega 409 muškaraca i 645 žena, a novo- prijavljenih je 258.

Tablica 8 - Registrirana nezaposlenost u prosincu 2015.g.

Ispostava	Novo prijavljeni	Nezaposlene osobe		
	Ukupno	Ukupno	M	Ž

Labin	258	1.054	409	645
-------	-----	-------	-----	-----

Izvor: www.hzz.hr, Statistički bilten broj 12 2015., preuzeto 28. srpnja 2016.g.

Kad je u pitanju razina obrazovanja najviše nezaposlenih osoba ima završenu srednju školu u trajanju do 3 godine i školu za KV i VKV radnike, dok osoba sa fakultetom ima 76. U narednoj tablici prikazan je broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja.

Tablica 9 - Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja u prosincu 2015.g.

Ispostava	Bez škole i završena OŠ	Osnovna škola	SŠ u trajanju do 3 godine i škola za KV i VKV radnike	SŠ u trajanju od 4 i više godina	Gimnazija	Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	Fakultet, Akademija, Magisterij, Doktorat
Labin	48	218	386	218	38	70	76

Izvor: www.hzz.hr, Statistički bilten broj 12 2015., preuzeto 28. srpnja 2016.

Veliki problemi ovog područja su povećanje broja nezaposlenih izvan turističke sezone, veliki udio žena u nezaposlenom stanovništvu te odlazak obrazovanog stanovništva u veće gradove ili čak odlazak u druge države u potrazi za boljim radnim mjestima. Ulaganjima u razvoj ribarstva i marikulture stvara se mogućnost otvaranja novih radnih mjesta, ujednačavanje razine razvoja, a sve to zajedno može činiti ovo područje samo konkurentnijim, te za posljedicu imati smanjenje broja nezaposlenih, kao i veće mogućnosti samozapošljavanja putem razvoja određenih obrazovnih programa, na što će se pokušati utjecati operacijama iz ove LRSR (operacija 5.3.1.).

2.3. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE ZNAČAJKE PODRUČJA

Na području LAGUR-a prema popisu stanovništva iz 2011. g. živi ukupno 22.590 stanovnika. Ukupna površina LAGUR-a iznosi 390,92 km² tako da gustoća naseljenosti iznosi 58 stanovnika/km² što je značajno manje nego na razini Hrvatske (75,71 stanovnik/km²) i Istarske županije (73,9 stanovnika/km²). U ukupnom broju ima nešto više žena (51%) nego muškaraca. U tablici koja slijedi uspoređuje se popis stanovništva u JLS u 2001. i 2011. g.

Tablica 10 - Broj stanovnika po Popisu stanovništva iz 2001. i 2011.g.

JLS	2001.	2011.
Grad Labin	12.426	11.642
Općina Kršan	3.264	2.951
Općina Pićan	1.997	1.827
Općina Raša	3.535	3.183
Općina Sveta Nedelja	2.909	2.987
UKUPNO LAGUR	24.131.	22.590

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.g., preuzeto u srpnju 2016.g.

Između posljednja dva popisa stanovništva 2001. i 2011. g. broj stanovnika se smanjio u Gradu Labinu i Općinama Raša, Kršan i Pićan, dok se u Općini Sveta Nedelja neznatno povećao. Na području Grada Labina živi 51% ukupnog stanovništva LAGUR-a. Slijedi Općina Raša sa 14%, Općina Sveta Nedelja i Općina Kršan sa po 13% stanovništva dok ih je najmanje u Općini Pićan (8% stanovništva). U sljedećoj tablici prikazat ćemo spolnu i starosnu strukturu stanovništva LAGUR-a.

Tablica 11 - Spolna i starosna struktura JLS-a u 2011.g.

JLS	Udio žena (%)	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starenja
Grad Labin	51	45,1	183,6	28,3
Općina Kršan	50	44,3	157,3	24,3
Općina Pićan	50	43,1	133,5	25,1
Općina Raša	52	45,6	180,1	27,3
Općina Sveta Nedelja	51	45,3	188,9	29,2
UKUPNO	51	44,9	176,4	27,5

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.g., preuzeto 28. srpnja 2016.g.

Spolna struktura je dobra jer pokazuje izjednačenost u broju muškaraca i žena. Međutim, zabrinjavajuća je starosna struktura jer indeks starenja za područje LAGUR-a iznosi 176,4, a koeficijent starenja 27,5 što su vrijednosti koje ukazuju da je stanovništvo zašlo u snažan proces starenja. Stanje je posebice negativno na području Općine Sveta Nedelja i Grada Labina. Podaci za LAGUR su puno nepovoljniji nego na razini RH, gdje indeks starenja iznosi 115, a koeficijent starenja 24,1. Također, s tim u vezi javlja se i problem nedostatka mladih osoba u sektoru ribarstva, kao i nezainteresiranost mladih osoba da krenu u poduzetničke vode u sektor ribarstva. Većina vlasnika ribarskih obrta starije je od 55 godina, a mladi se često okreću nekim drugim gospodarskim aktivnostima kojima lakše ostvaruju put do poslovnih ciljeva. Međutim, ribarstveno područje LAGUR-a „Alba“ ima veliki potencijal i mogućnosti, a i provedba operacija putem ove LRSR omogućiti će prijenos „ribarske kulture“ mlađim generacijama, što je nužno kako bi se spriječio odljev mladih što posljedično može dovesti do izumiranja dugogodišnje tradicije ribarstva.

2.3.1. OBRAZOVNA STRUKTURA

Obrazovna struktura LAGUR-a je u odnosu na ostatak RH relativno dobra, ali osjetan je nedostatak stručnjaka s visokom naobrazbom i znanstvenim zvanjima, što je dugoročno razvojno ograničenje LAGUR-a i aspekt koji se mora poboljšati. Pozitivno je to što lokalno stanovništvo je jako komunikativno i zahvaljujući dugotrajnoj turističkoj djelatnosti poznaju više stranih jezika. Također je zabrinjavajuća brojka od 200 osoba koje nemaju završenu nikakvu školu, ali to je vjerojatno posljedica velikog broja starijih osoba. Struktura obrazovanih kadrova na razini srednjeg i visokog obrazovanja ne odgovara potrebama gospodarstva kao i kompetencije obrazovanih kadrova koje nisu u skladu s potrebama gospodarstva. Ovaj se problem se rješava izgradnjom novih nastavnih programa u srednjoškolskom strukovnom obrazovanju, ali i promjenama koje će donijeti novi zakoni u visokom obrazovanju. Za sad sve to ide presporo i područje ima najviše ekonomista i pravnika za kojih nema dovoljno radnih mjesta. U narednoj tablici prikazana je obrazovna struktura osoba starijih od 15 godina prema najvišoj završenoj školi i prema spolu.

Tablica 12 - Stanovništvo starije od 15 godina prema stupnju obrazovanja i spolu

Grad/Općina	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razred OŠ	4-7 razred OŠ	OŠ	SSS	VŠS VSS	Nepoznato
Labin	Svi	10.290	74	80	936	1.688	5.618	1.877	17
	M	4.993	14	18	263	645	3.156	889	8
	Ž	5.297	60	62	673	1.043	2.462	988	9
Kršan	Svi	2.627	25	33	263	578	1.473	249	6
	M	1.303	5	12	75	234	858	115	4
	Ž	1.324	20	21	188	344	615	134	2
Pićan	Svi	1.586	5	25	275	342	793	145	1

	M	789	-	8	111	144	457	68	1
	Ž	797	5	17	164	198	336	77	-
Raša	Svi	2.844	58	29	338	628	1.499	292	-
	M	1.334	12	7	93	271	846	115	-
	Ž	1.500	46	22	245	357	653	177	-
Sveta Nedelja	Svi	2.641	32	26	176	612	1.509	286	-
	M	1.305	9	10	42	212	910	122	-
	Ž	1.336	23	16	134	400	599	164	-
LAGUR		19.988	194	193	1.988	3.848	10.892	2.849	24

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011.g., preuzeto u srpnju 2016.

3. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA PODRUČJA LAGUR-a

3.1. SWOT – Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja LAGUR-a

U nastavku se nalaze tablica SWOT analize za područje LAGUR-a koja proizlazi iz prethodno predočenog opisa područja LAGUR-a i analiza konkretnih razvojnih potreba/problema područja na koje će ciljevima, prioritetima i mjerama djelovati LRSR.

Tablica 13 - SWOT analiza za područje LAGUR-a

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Na malom području od 390 km² nalaze se raznolika prirodna bogatstva (Jadransko more, Raška dolina i rijeka Raša, Plominski zaljev, plaže u Rapcu, Prtlogu, Sv. Marini, Ravnima, Koromačnu, Tunarici, Trgetu, te u Plominskom zaljevu), područje NATURE 2000 (Park prirode Učka, Boljunsko polje, Rudnik ugljena Raša, Poluotok Ubaš, Dolina Raše, Pazinština, Istra – Čepičko polje, Čepić tunel, Plomin – Mošćenička draga, Ušće Raše, Uvala Remac, podmorje kod Rabca, Uvala Škvaranska - Uvala Sv. Martin), krajolici s posebnim obilježjima • Povoljna okolina (ekološki uvjeti), kakvoća mora izvrsna, velika raznolikost morskog staništa koja utječe na iznimnu kvalitetu proizvoda u ribarstvu • Razvedena obala, veliki akvatorij i bogata podmorska fauna sa šarolikom konfiguracijom dna (plitke površine i hridinasti predjeli obrasli algama) • Bogato ribolovno područje koje pogoduje mnoštvu ribljih vrsta - 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatna količina ulova ribe u odnosu na tržišnu potražnju • Niska stopa tržišne kompenzacije (12% kod podnošenja pojedinačnog zahtjeva i 14% kod podnošenja skupnog zahtjeva) koja se ukida 01. lipnja 2016. g. • Nedovoljno registriranih iskrcajnih mjesta za brodove <15 m (trenutno samo Trget) • Nedostatak mlade radne snage (postojeća radna snaga većinom starija od 45 g.) • Nedostatak dizalice svih vrsta plovila (do 50-60 t), te škvera za remont brodova (luka Bršica pogodna) • Nedovoljno razvijena infrastruktura i nedovoljno visoki standard komunalne opremljenosti (nedostatak lukobrana u naselju Rabac, nedostatak uređenih lučica (Rabac, Plomin, Trget, Tunarica, Koromačno, Marina) za vezivanje plovila, nedovoljno razvijena luka međunarodnog gospodarskog značaja Bršica) • Nedostatak planova nižeg reda (urbanistički planovi) koji bi

plavoj (srdela, incun) i bijeloj ribi (lubin, komarča, zubatac, šarpina, cipli, oslić), glavonošcima (lignje, hobotnice), rakovima (kvarnerski škamp, rakovica, hlap)

- Područje je pogodno za uzgoj školjaka, posebno Raški zaljev
- Povoljna mediteranska klima
- Povoljan geopolitički i prometni položaj (blizina inozemnog tržišta - Slovenije (80km) i Italije (100km), pristup autocesti - Pazin 34km, zračnoj luci-Pula 42km, morskoj luci Bršica 13/14km, te Rijeka 62km)
- Duga tradicija i iskustvo u ribarstvu i akvakulturi (još za vrijeme Austrije postojala je ribarska zadruga, 1921.g. osnovano Društvo ribara (Conzorzio della pesca), 1951. g. osnovano poduzeće za ribarstvo i promet „Bratstvo“), te prijenos znanja i vještina ribara „s koljena na koljeno“
- Na području LAGUR-a „Alba“ postoje 3 registrirana iskrcajna mjesta (Plomin i Rabac za brodove >15 m, te Trget za brodove <15 m)
- Iskrcajne luke su opremljene uređajima za privez, osvijetljene su, a Rabac i Trget su i energetske opremljene (struja, voda)
- Kroz Udruženje obrtnika u Labinu oformljen je Ceh ribara, čiji su predsjednik i članovi ujedno i članovi LAGUR-a „Alba“, koji aktivno sudjeluju u procesima izrade pravilnika koji se odnose na sektor ribarstva
- Na području je razvijen turizam koji pogoduje gospodarskom ribolovu
- Na području je registriran značajan broj gospodarskih subjekata koji obavljaju ribarsku djelatnost (>50)
- Lokalno stanovništvo veliki je konzument ribe (u odnosu na hrvatski prosjek 7-9 kg po glavi st.), te iskazuju veliko povjerenje ribarima putem izravne kupnje ribe
- Ribari ostvaruju dobru komunikaciju sa lokalnim i državnim institucijama,

predvidjeli lokacije za moguću izgradnju, ugradnju ili postavljanje adekvatne crpke za ribarsko gorivo na dijelovima operativnih obala gdje se vezuju ribari, obzirom da sadašnje stanje ne zadovoljava potrebe ribarskih plovila, a postojeća benzinska pumpa značajno je udaljena od iskrcajnih luka (15 km od Rapca, 25 km od Trgeta i 4 km od Plomina)

- Nedovoljno razvijena prometna infrastruktura - pristupne ceste iskrcajnim mjestima nisu odgovarajuće kategorije prohodne za adekvatna transportna sredstva (kamioni – hladnjače)
- Nedostatak natkrivenih i ograđenih manipulativnih prostora te nedostatak adekvatne prostorije za veterinarski i drugi inspekcijski nadzor
- Nedostatak broda za spašavanje (policija, vatrogasci, hitna pomoć)
- Ne postoji sustav za praćenje slučajnog ulova zaštićenih ribljih vrsta i drugih morskih organizama
- Ribarima nedostaju atraktivni prostori za prodaju (ribarnice) što uzrokuje nedovoljno jaki brend i marketing ribolovnog područja
- Nedostatak adekvatnih manifestacija / festivala na LAGUR području koje bi promovirale ribarsko područje kao takvo i postale međunarodno prepoznate
- Osim Ceha ribara, na području ne postoje udruženja ribara u zadruge, udruge i slično
- Neadekvatni uvjeti u iskrcajnoj luci Plomin - nema pristupa vodi i struji
- Nedovoljno jaka sinergija između turizma i ribarstva te loša suradnja sa lokalnim ugostiteljima
- Nedostatak vlastitih izvora financiranja za nova ulaganja i nove projekte
- Korištenje zastarjele tehnologije i nedostatak značajnijih investicija i inovativnih projekata

<p>kao i sa Lučkom upravom i Lučkom kapetanijom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prisutna je ekološka osviještenost ribara i ronioca ovog područja što doprinosi čistoj obali i moru, te bogatom podmorju • Novoosnovana Lokalna akcijska grupa u ribarstvu - LAGUR „Alba“ kao organizacija koja povezuje javni, privatni i gospodarski sektor ribarstva, čini je 28 članova među kojima su stručni i iskusni predstavnici sektora ribarstva, marikulture i akvakulture, te su prepoznati kao važan sektor od strane lokanog stanovništva • Stručno osoblje LAGUR-a „Alba“ ima visoku stručnu spremu i više od 5 godina iskustva u radu na pripremi i provedbi EU i nacionalnih projekata (IPARD - Mjera 202 (LAG), Program ruralnog razvoja RH – mjera 19 – LEADER (CLLD), Projekti programa Europa za građane (MINHER, „POWER“, ORG.EU i LAB), projekt Centar +65 (MSPM i NZ), SEE-projekt ATRIUM, projekt SPINE,...) • Dobra politička koordinacija JLS-ova koji su članovi/osnivači LAGUR-a i njihova podrška projektima u cilju poticanja gospodarske djelatnosti ribolova i njegove održivosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Postoji potreba za modernijom ribarskom opremom, alatom, priborom, rashladnim uređajima i sistemima, pogonskih strojeva, proizvodnju specijalne ambalaže, te maloprodaju i transport • Iskrcajne luke nisu pokrivene internetskim pristupom što ribarima otežava unos podataka o iskrcanom ulovu nakon vaganja ulovljene ribe i (ili) drugih morskih organizama na iskrcajnom mjestu
<p>PRILIKE</p>	<p>PRIJETNJE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji što doprinosi širenju tržišta (npr. omogućen izvoz proizvoda u Italiju) • Mogućnost korištenja sredstava iz EU fondova i nacionalnih programa za poboljšanje poslovne klime • Financiranje programa i projekata unutar CLLD Strategije (na području LAGUR-a „Alba“) kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH za razdoblje 2014 – 2020 • LAGUR „Alba“ - kao promotor svih aktivnosti i faktor fuzije stanovništva • Suradnja sa LAGUR - ovima u Hrvatskoj i inozemstvu u cilju 	<ul style="list-style-type: none"> • Odlazak mladih osoba u druge sredine • Depopulacija LAGUR-a i starenje stanovništva • Utjecaj ekonomske krize na lokalno stanovništvo • Klimatske promjene • Ekološke katastrofe • Inozemni poduzetnici koji utječu na smanjenje cijene ribe na tržištu (npr. Italija) • Politička nestabilnost i nefunkcionalna državna/ regionalna/ lokalna tijela nadležna za provođenje mjera/programa poticanja i razvoja ribarstva • Česte izmjene zakonskih i podzakonskih propisa bez prethodnog

<p>zajedničkog djelovanja i međusobne suradnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povoljna geostrateška i politička klima u ovom dijelu Europe (mogućnost privlačenja kapitala) • Povećanje investicijskih ulaganja u djelatnostima: turizam i ribarstvo • Poticanje javno-privatnog partnerstva i mogućnost raznih oblika udruživanja i umrežavanja (udruge, zadruge, klasteri i slično) • Pojednostavljeni administrativni procesi (e-dozvole i slično) • Mogućnost dodatnog razvoja malog i srednjeg poduzetništva (u sektoru ribarstva) kroz mjere poticanja iz programa/proračuna JLS-a na LAGUR području • 17,7% (6.891 ha) površine LAGUR-a uključeno u NATURU 2000 što je pogodno za razvoj projekata vezanih uz očuvanje biološke raznolikosti i zaštitu okoliša • LAGUR područje ima veliki potencijal za razvijanje marikulture (uzgoj ribe i školjaka) • Rast svijesti potrošača o zdravoj prehrani i važnosti ribe u kućanstvu te sve veća potražnja • Brendiranje destinacije kroz Kvarnerski škamp • Mogućnosti povoljnog kreditiranja • Mogućnosti za razvoj ribolovnog turizma 	<p>savjetovanja ili uvida u određeno stanje na terenu te međusobno neusklađeni zakonski propisi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatna pravna sigurnost (spora administracija i dugi sudski procesi) • nesigurnost naplate roba i usluga • Nestabilnost i nepredvidivost porezne politike i visoka stopa PDV-a • Česte promjene cijena goriva (naftnih derivata) • Otvoreno EU tržište što dovodi do povećanja konkurencije • Štetan utjecaj dupina na ulov ribe • Veliki brodovi koji plove područjem ne pridržavaju se pravila plovidbe (neprilagođena brzina) što uzrokuje česte materijalne štete ribarskim plovilima
--	---

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g

Elementi koji su identificirani u SWOT analizi pružaju širok uvid u probleme s kojima se LAGUR kontinuirano suočava te su iskorišteni kao temelj za utvrđivanje konkretnih problema i razvojnih potreba koje će adresirati ova LRSR:

Tablica 14 - Prikaz problema i razvojnih potreba koji se rješavaju provedbom LRSR

GOSPODARSTVO	
PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> • MSP u segmentu ribarstva nedovoljno razvijeni • Ne koriste alate za zaštitu okoliša • Ne posjeduju sredstva za početna ulaganja i razvoj proizvodnje/prerade 	<ul style="list-style-type: none"> • Podržati razvoj malih i srednjih poduzeća kroz posebno kreirane mjere koje će omogućiti razvoj proizvodnje i prerade • Povećati broj mladih osoba koje se uključuju u ribarstvo

<ul style="list-style-type: none"> • Posjeduju staru tehnologiju • Nedovoljna uključenost mladih u sektor ribarstva u kojem prevladavaju stariji • Mali ribari nemaju kapacitet za rast i razvoj • Nedovoljna sinergija ribarstva i turizma • Oslanjanje na proizvod „sunce i more“ • Nedovoljna iskorištenost tradicijskih proizvoda i načina upotrebe • Kratko trajanje turističke sezone • Slabo poštivanje standarda zaštite okoliša u pomorstvu i ribarstvu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačati male ribare i omogućiti početak ribarske djelatnosti za pojedina poduzeća/obrte • Omogućiti nastanak i razvoj ribarskih djelatnosti i njihovo uključivanje u turističku ponudu područja • Povećati turističku vidljivost i prepoznatljivost područja kroz ulaganja u prepoznatljive lokalne proizvode • Stvoriti pozitivan utjecaj na produženje turističke sezone i povećanje broja zaposlenih provedbom LRSR • Osigurati mjere za zaštitu okoliša u proizvodnji i preradi
OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA	
PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna i nejednako razvijena društvena i komunalna infrastruktura koja se odnosi na ribarstvo i akvakulturu • Niska razina konzumacije ribe na području LAGUR-a zbog neadekvatne informiranosti i otežane kupnje • Obalna područja nisu adekvatno zaštićena i valorizirana 	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšati infrastrukturu koja se koristi u svrhe ribarstva i marikulture • Povećati konzumaciju ribe od strane lokalnog stanovništva i turista na području LAGUR-a kroz povećanje informiranosti o važnosti konzumacije ribe i stvaranje povoljnijih uvjeta za trženje ribom • Poboljšati zaštitu obalnih područja
DRUŠTVENE ZNAČAJKE	
PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno razvijeni kapaciteti LAGUR-a i nedovoljna interakcija s članstvom • Članovi nisu dovoljno upoznati s fondovima EU i prilikama koje iz njih proizlaze • Ne postoje kvalitetni sustavi suradnje gospodarskog sektora ribarstva, mogućnost zajedničkog izlaska na tržište, a prepoznatljivost kvalitete ribarskog proizvoda je loša • Međunarodna suradnja nije dovoljno institucionalizirana i LAGUR ne koristi dovoljno druge izvore financiranja izvan mjera OP za pomorstvo i ribarstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Ojačati LAGUR, njegovo osoblje i povećati broj aktivnih članova • Upoznati članove s mogućnostima iz fondova EU te im dodjeljivati sredstva u okviru ove LRSR • Uspostaviti i održavati sustave suradnje predstavnika gospodarskog sektora ribarstva i podržavati njihov zajednički izlazak na tržište • Poboljšati intenzitet međunarodne suradnje i prijavljivati projekte izvan OP-a za pomorstvo i ribarstvo

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g

4. VIZIJA I RAZVOJNI CILJEVI PODRUČJA LAGUR-a

Vizija sadrži prikaz željenog i ciljanog stanja područja LAGUR-a:

Vizija – Područje LAGUR-a ALBA čuva svoju ribarsku tradiciju kao temelj razvoja turizma, ribarskog gospodarstva i suradnje unutar i izvan zajednice.

4.1. CILJEVI, REZULTATI I OPERACIJE LRSR ZA PODRUČJE LAGUR-a TEMELJENI NA MOGUĆNOSTIMA OP ZA POMORSTVO I RIBARSTVO 2014 – 2020.

Strateški/razvojni ciljevi područja LAGUR-a predstavljaju skup mjerljivih, jasno formuliranih i međusobno sukladnih ishoda koji proizlaze iz analize područja, odgovor su na prethodno identificirane potrebe i usmjereni su na dostizanje željenoga stanja prikazanog u viziji područja.

LRSR sadrži **pet razvojnih ciljeva** unutar kojih je identificirano **10 operacija** kojima se postižu konkretni rezultati. Prilikom identifikacije prioriteta i mjera vodilo se računa o suglasnosti s prioritetima Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014. - 2020. Operacije su proizašle iz baze projekata, javnih i individualnih konzultacija s više od 50 dionika iz lokalne zajednice, pripadnika različitih sektora (gospodarski sektor ribarstva, javni i civilni sektor) temeljem pristupa „odozdo prema gore“. Projektni prijedlozi modulirani su u operacijama kako bi se raspisivanjem Javnih poziva isti (su)financirali provedbom ove LRSR.

Tablica 15 - Prikaz ciljeva, rezultata i operacija LRSR

SMART CILJ 1 - Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i marikulture	
Rezultat 1.1. Ojačani kapaciteti MSP-a u sektoru ribarstva i marikulture, stvorena dodana vrijednost lokanih proizvoda, ekonomska i ekološka održivost gospodarske djelatnosti	Operacija 1.1.1. Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i marikulture Operacija 1.1.2. Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća čija je djelatnost prerada ribe i drugih morskih organizama
SMART CILJ 2 - Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine	
Rezultat 2.1. Uspostavljeni uvjeti za sinergiju ribarstva i turizma i nova zapošljavanja, osobito mladih osoba, uvedene nove turističke ture u svrhu promocije ribarstva i akvakulture LAGUR područja	Operacija 2.1.1. Potpora za razvoj ribarskog turizma
Rezultat 2.2. Očuvani standard visoke kvalitete ribe i dr. morskih plodova, koji također osigurava visoku kulinarsku vrijednost, a samim time i promociju područja, obogaćena ukupna turistička ponuda područja, očuvana ribarska tradicija i baština LAGUR područja	Operacija 2.2.1. Potpora za aktivnosti promocije, marketinga, i očuvanja ribarske tradicije i baštine ribarstvenog područja LAGUR-a
SMART CILJ 3 – Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društvenu i komunalnu infrastrukturu	

Rezultat 3.1. Osposobljeni objekti za trženje ribe i drugih ribljih proizvoda, veća dostupnost proizvoda lokalnom stanovništvu i turistima, stvoreni uvjeti za nova zapošljavanja	Operacija 3.1.1. Ulaganja u objekte i prostora za prodaju ribe i drugih morskih proizvoda
SMART CILJ 4 - Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	
Rezultat 4.1. Stvoreni preduvjeti za ublažavanje učinka klimatskih promjena i poboljšanja energetske učinkovitosti ribarskih plovila	Operacija 4.1.1. Ulaganja u ribarska plovila i nabavu novog ribarskog alata sa ciljem dostizanja EU standarda u zaštiti okoliša
Rezultat 4.2. Stvoreni preduvjeti za zaštitu okoliša, morskog dna i ribljih vrsta	Operacija 4.2.1. Potpora za aktivnosti ulaganja u zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sa ciljem očuvanja morskog dna, ribljih vrsta i drugih morskih organizama, te zaštitu obalnih područja
SMART CILJ 5 - Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva	
Rezultat 5.1. Jačanje kapaciteta LAGUR-a (članova, volontera, zaposlenika) kroz razmjene primjera dobre prakse sa drugim LAGUR-ovima/FLAG-ovima u zemlji i inozemstvu	Operacija 5.1.1. Priprema i provedba međunarodnih i međuteritorijalnih projekta suradnje
Rezultat 5.2. Ojačani kapaciteti lokalnih dionika, osvijestena javnost o važnosti konzumacije ribljih proizvoda i dr. morskih organizama	Operacija 5.2.2. – Potpora za aktivnosti usmjerene podizanju svijesti građana o potrošnji i konzumaciji ribe i drugih morskih organizama
Rezultat 5.3. – Povećanje broja mladih osoba u sektoru ribarstva, povećanje broja zaposlenih	Operacija 5.3.1. – Potpora za aktivnosti usmjerene mladim i nezaposlenim osobama sa ciljem privlačenja i zadržavanja mladih osoba u sektor ribarstva

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g.

4.2. POVEZANOST POJEDINIH ELEMENATA LRSR

Identificirane mjere odgovaraju razvojnim potrebama LAGUR-a i predstavljaju rješenje određenom problemu. Upravo je zato izrađena SWOT analiza po sektorima te su ekstrahirani podaci od kojih je sastavljena analiza problema i razvojnih potreba. Metodom preslikavanja / zrcaljenja problema u razvojne ciljeve izvršena je identifikacija i prioritizacija SMART ciljeva, prioriteta i konkretnih mjera iz kojih će se financirati konkretni projekti na području LAGUR-a. Iz donje je slike te pripadajuće tablice vidljiva povezanost razvojnih problema koji proizlaze iz analize stanja s identificiranim SMART ciljevima, prioritetima i mjerama, iz čega je razvodni da su svi dijelovi ove LRSR jasno i adekvatno povezani te da identificirane mjere predstavljaju odgovor na identificirane potrebe područja.

Slika 1 - Prikaz povezanosti elemenata LRS

Izvor: Vlastita izrada LAGUR-a, 2016.g.

4.3. OPIS OPERACIJA/AKTIVNOSTI ZA PROVEDBU LRSR (korisnici, uvjeti prihvatljivosti, intenzitet i iznos potpore, kriteriji odabira)

LRSR se provodi implementacijom 10 operacija kako slijedi:

Strateški cilj 1	Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i marikulture
Obrazloženje cilja	Prilikom analize stanja, identifikacije problema i potreba, utvrđeno je da na području LAGUR-a postoje problemi koji nepovoljno djeluju na razvoj ribarstva, turizma i očuvanje ribarske tradicije i baštine. Radi se o neadekvatnoj infrastrukturi za ribare, nedostatku sustavnog rada na iskorištavanju ribarstva i prenamjeni za potrebe turizma, kao i otežanom pristupu ribi za konzumiranje od strane potencijalnih kupaca, što za posljedicu ima smanjenje količine ribe koju konzumira lokalno stanovništvo i turisti, ali i smanjenje prihoda ribara. U vrijeme povećanih troškova proizvodnje, kao i sve većih količina uvoznih proizvoda, jačanje konkurentnosti ribarskih gospodarskih subjekata dodavanjem vrijednosti ribljim i ostalim morskim proizvodima ključna je komponenta i glavni cilj ove lokalne razvojne strategije. Upravo zbog toga potrebno je provesti aktivnosti ulaganja u opremu za ribarenje, infrastrukturu koju će ribari koristiti zajednički, ali i projekte u kojima će do izražaja dolaziti očuvanje ribarske tradicije i baštine te njihovo korištenje u svrhu razvoja turizma. Time će se otvoriti nova radna mjesta, spriječiti depopulacija i starenje stanovništva, ujednačiti razina razvoja u svim jedinicama lokalne samouprave i ovo područje učiniti konkurentnim u odnosu na druga sada razvijenija područja, a korisnicima će se učiniti dostupnijim nove tehnologije koje će omogućiti daljnji razvoj, ali i početna ulaganja u stvaranje novih visokokvalitetnih proizvoda. Većina lokalnih aktera (ribara) želi taj visokokvalitetni proizvod približiti potrošačima, te uspostaviti izravnu vertikalnu vezu između aktera na suprotnim ključnim točkama opskrbnog lanca (ribar - kupac).
Ukupna alokacija	450.000 eura

Prioritetne operacije/aktivnosti za postizanje očekivanih rezultata i SC1					
Operacija 1.1.1		Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i marikulture			
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)		Ova operacija odnosi se na uvođenje novih inovativnih tehnologija i/ili rješenja uključujući i nabavu novog ribarskog alata te druge potrebne opreme (strojevi, plovila, vozila i sl.) u sektoru ribarstva i marikulture. Radi se o opremi i alatima koje ribari dosad nisu koristili i koja je dopuštena sukladno važećoj regulativi RH pod uvjetom da ne dovodi do povećanja ribolovnog napora, a korisnici dosad nisu istu koristili u svom radu i za njih takva ulaganja znače podizanje razine inovativnosti na tehnološkoj i razini ljudskih resursa. Namjena ove mjere je jačanje kapaciteta pojedinačnih poslovnih subjekata u ribarstvu kroz jačanje njihovih tehnoloških kapaciteta i modernizaciju poslovanja. Analizom potreba utvrđeno je da postojeći subjekti nemaju dovoljno sredstava za ulaganja te da su postojeća ribarska flota i metodologija rada zastarjeli, zbog čega je potrebno izvršiti navedena ulaganja, uvesti moderne i inovativne načine poslovanja i tako ojačati kapacitete MSP-ova u području ribarstva. U cilju otvaranja prostora novim mogućnostima za poboljšanje poslovanja, korisnicima ove operacije učiniti će dostupnijim nove tehnologije i inovativna rješenja (koje ne moraju nužno biti inovativne u širem smislu te riječi, već inovativne za njihovo poslovanje i u sredini u kojoj posluju), kao i početna ulaganja u stvaranje kvalitetnih ribarskih proizvoda.			
Intenzitet potpore		50% od ukupno prihvatljivih troškova, a za projekte koji sadrže inovativne značajke na lokalnoj razini 100% prihvatljivih troškova			
Razdoblje provedbe	2017. - 2021.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	300.000 eura
Predviđene aktivnosti Operacije	unutar	Uvođenje nove tehnologije u poslovanja, i/ili nova inovativna rješenja kao što su nabava opreme, novog ribarskog pomagala te druge potrebne opreme (strojevi, plovila, vozila) i sl. koje korisnik dotad nije koristio niti su se koristili na području LAGURA, uvođenje nove tehnologije u poslovanja, i/ili nova inovativna rješenja, nabavu novog ribarskog alata te druge potrebne opreme (strojevi, plovila, vozila) i sl., pripremne aktivnosti (pripremanje dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola), kupnja i razvoj računalnih programa, marketinške aktivnosti projekta te ostale aktivnosti povezane sa ulaganjem koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR.			
Ciljani korisnici		Mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i marikulture koja ne potpadaju pod kriterije isključenja.			
Kriteriji prihvatljivosti		Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.			
Operacija 1.1.2		Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća čija je djelatnost prerada ribe i drugih morskih organizama			
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)		Ova operacija odnosi se na ulaganja u uvođenje novih tehnologija u postrojenja za preradu ribe, uključujući i opremanje. Ova mjera će poduprijeti aktivnosti koje će rezultirati u jačanjem kapaciteta MSP-a u području ribarstva i akvakulture, i to jačanjem kapaciteta za preradu. Prerada je gospodarska grana usko povezana sa primarnom djelatnosti ribarstva, stoga ulaganja u putem ove operacije indirektno doprinose i razvoju ribarstva i marikulture. Također, usko je povezana sa stvaranjem novih visokokvalitetnih proizvoda koji se mogu koristiti u ribarstvu, a posebice u razvoju intenzivne marikulture. Operacija je nužna za ovo područje zato što rješava potrebe područja koje su prikazane u analizi stanja i potreba iskazana niska razina opremljenosti, slabi kapaciteti i stare tehnologije koji se koriste, a što dovodi do slabljenja ribarstva i marikulture na području. Inovativnost se očituje u nabavi nove opreme i tehnologija koje se dosad nisu koristile na LAGUR području od			

Intenzitet potpore	strane korisnika ove operacije, stoga ona za njih predstavlja promjenu način poslovanja, modernizaciju i jačanje tehnoloških kapaciteta				
	50% od ukupno prihvatljivih troškova, a za projekte koji sadrže inovativne značajke na lokalnoj razini 100% prihvatljivih troškova				
Razdoblje provedbe	2017., 2018., 2020. - 2022.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	150.000 eura
Predviđene aktivnosti Operacije unutar	Uvođenje novih tehnologija u poslovanja, i/ili nova inovativna rješenja, rekonstrukcija i/ili građenje novih postrojenja, nabava nove opreme (strojevi, plovila, vozila), kupnja i razvoj novih računalnih programa, marketinške aktivnosti projekta, pripremne aktivnosti (pripremanje dokumentacije i ishoda potrebnih dozvola), te ostale aktivnosti povezane sa ulaganjem koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR, a koja se dosad nisu koristila na ovom području i koja zbog toga predstavljaju novu vrijednost i inovativno rješenje.				
Ciljani korisnici	Mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za obavljanje za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i marikulture, te djelatnosti prerade ribe i drugih morskih organizama				
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.				

Strateški cilj 2	Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine
Obrazloženje cilja	Diversifikacija obuhvaća čitav niz aktivnosti koji mogu ojačati lokalnu ekonomiju ribolovnog područja pružanjem dodatnih izvora prihoda. Polazna točka ovog cilja je ribolov i sa njime usko povezane turističke aktivnosti. U okviru ovog cilja potrebno je pravilno osnažiti u ovome trenutku nedovoljno razvijene i slabe proizvođačke resurse područja s ciljem jačanja turizma, što će se primarno postići kroz manja ulaganja u opremu za jačanje ribarskog turizma te drugih aktivnosti izvan gospodarskog ribolova (npr. izleti + pecanje, pokazno kočarenje, brod-trgovina, muzej ribarstva i sl.) koje u sinergiji mogu obogatiti turističku ponudu područja, postići veće razine prepoznatljivosti i pozitivno utjecati na produženje turističke sezone te podizanje stope cjelogodišnje zaposlenosti.
Ukupna alokacija	500.000 eura

Prioritetne operacije/aktivnosti za postizanje očekivanih rezultata i SC2	
Operacija 2.1.1.	Potpore za razvoj ribarskog turizma
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	Namjena ove operacije jest poticanje MSP-a u ribarstvu da diversificiraju svoju djelatnost ulaganjem u preuređenje ribarskog plovila kako bi se isto moglo koristiti u turističke svrhe (npr. pokazno kočarenje, plovilo za prijevoz ronioca, tzv. udičarski turizam,...). To će omogućiti da se uspostave uvjeti za sinergiju ribarstva i turizma i nova zapošljavanja, osobito mladih osoba, što predstavlja zajednički interes svih dionika na području LAGUR-a koji je iskazan u svim strateškim dokumentima Također, ova operacija predstavlja ulaganja u tzv. meke mjere za razvoj posebnih vrsta usluga u svrhu promocije ribarstva i akvakulture, a to su turistički izleti i nove turističke ture u svrhu promocije ribarstva i marikulture LAGUR područja. Ovakva ulaganja ujedno predstavljaju inovaciju jer se radi o sinergiji dviju djelatnosti – turizma i ribarstva, koja omogućuju postizanje boljih rezultata i ispunjenje ciljeva na području. U analizi stanja iskazano je nepostojanje i nedovoljno iskorištenje ribarstva u svrhu turizma na području LAGUR-a, stoga je ova operacija potrebna kako bi se riješio ovaj problem i kako bi se ojačali kapaciteti u segmentu turizma, smanjila nezaposlenost i stvorila perspektiva za mlade.

Intenzitet potpore	50% od ukupno prihvatljivih troškova, a ako je projekt od zajedničkog interesa, ima zajedničkog korisnika ili sadrži inovativne značajke na lokalnoj razini stopa sufinanciranja može biti do 100% prihvatljivih troškova				
Razdoblje provedbe	2017. - 2021.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	180.000 eura
Predviđene aktivnosti Operacije	unutar	Nabava nove opreme (strojevi, plovila, vozila), kupnja i razvoj novih računalnih programa, marketinške aktivnosti projekta, pripreme aktivnosti (pripremanje dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola), edukativne aktivnosti, intelektualne usluge, razvoj marketinških alata koji sadrže inovativne metode prodaje te ostale aktivnosti povezane sa ulaganjem koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR, a koje moraju iskazati zajedničku korist za cijelo područje te rezultati moraju osigurati javni pristup.			
Ciljani korisnici	Mikro, mala i srednja poduzeća, udruge, zadruge, turističke zajednice, turističke agencije, ronilački klubovi, sportsko – ribolovna društva, javne ustanove, i dr.				
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.				
Operacija 2.2.1	Potpore za aktivnosti promocije, marketinga, i očuvanja ribarske tradicije i baštine ribarstvenog područja LAGUR-a				
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	Ova operacija predstavlja ulaganja u aktivnosti promocije ribarstvenog područja i to izradu promotivnih i dokumentarnih filmova o ribarenju i tradiciji ribarstva na području, brošura, letaka, slikovnica prilagođenih djeci predškolske i školske dobi, a uključuje i razvoj inovativnih alata za promociju putem internetske stranice LAGUR-a i službenih stranica JLS-ova u sastavu LAGUR-a. Ova potpora odnosi se i na održavanje ribarskih festivala, fešti, takmičenja i dr. srodnih aktivnosti, namijenjenih lokalnom stanovništvu i turistima, a sve u svrhu promocije ribarstvenog područja LAGUR-a kroz riblje proizvode visoke kvalitete koji osiguravaju visoku kulinarsku vrijednost, a samim time i obogaćenu ukupnu turističku ponudu područja. Također, ova mjera doprinosi „spajanju“ ribara sa lokalnim ugostiteljima što posljedično pozitivno utječe na standard i kvalitetu života lokalnog stanovništva. Tradicija ribarstva LAGUR područja seže u daleku prošlost koju je potrebno očuvati za nove generacije, uključujući i materijalno očuvanje malih ribarskih plovila, koča do 12m dužine, specifičnih za ovo područje. Operacija je važna za ovo područje jer je, sukladno analizi stanja, razvidno da se ribarstvo ne koristi dovoljno u turističke svrhe, da postoji nedostatak adekvatnih manifestacijama na LAGUR području promovirale ribarsko područje kao takvo i postale međunarodno prepoznate, a da lokalni ribari nisu dovoljno povezani s ugostiteljima i drugim pružateljima usluga u turizmu.				
Intenzitet potpore	50% od ukupno prihvatljivih troškova, a ako je projekt od zajedničkog interesa, ima zajedničkog korisnika ili sadrži inovativne značajke na lokalnoj razini stopa sufinanciranja može biti do 100% prihvatljivih troškova				
Razdoblje provedbe	2017. - 2023.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	320.000 eura
Predviđene aktivnosti Operacije	unutar	Organizacija manifestacija koja uključuje pripreme aktivnosti, najam opreme, zakup prostora, opremanje info punkta o ribarstvu i tradiciji ribarstva LAGUR područja, marketinške aktivnosti, izrada publikacija i video materijala, izrada i tisak vodiča, očuvanje tradicionalnih ribarskih plovila (pridnenih povlačnih mreža – koča), uvođenje inovativnih alata za promociju ribarstva putem internetske stranice LAGUR-a i službenih stranica JLS-ova u sastavu LAGUR-a, edukativne te ostale aktivnosti povezane sa ulaganjem koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR.			

Ciljani korisnici	Mikro, mala i srednja poduzeća, LAGUR, udruge, zadruge, sportsko – ribolovna društva, javne ustanove, turističke zajednice, lokalne samouprave, odgojno-obrazovne ustanove, kao zajednički korisnici.
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.

Strateški cilj 3 Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društveno i komunalnu infrastrukturu

Obrazloženje cilja	Obnavljanje/izgradnja potrebne ribarske infrastrukture koja će poboljšati i olakšati rad ribara, a posljedično i lokalnog stanovništva, te u konačnici imati pozitivan utjecaj na razvoj turizma doprinijet će ujednačavanju razine razvoja cijelog područja i smanjenju depopulacije zbog konkretnih unaprjeđenja u društvenoj infrastrukturi, stvaranju preduvjeta za zapošljavanje koja povećavaju atraktivnost područja LAGUR-a i osiguravaju temeljne preduvjete za kvalitetan život. U okviru ovog cilja ulagat će se u manja poboljšanja društvene infrastrukture zajedničke namjene ribarima područja LAGUR-a kao što su npr. uređenje i opremanje ribarnice, prostori za zajedničko odlaganje ribolovnih alata i opreme, komunalna ulaganja u rekreacijski ribolov i sportsko-ribolovne zone i slično što će omogućiti kvalitetnije provođenje slobodnog vremena lokalnog stanovništva, a istovremeno će se moći koristiti i za potrebe turizma.
Ukupna alokacija	290.000 eura

Prioritetne operacije/aktivnosti za postizanje očekivanih rezultata i SC3

Operacija 3.1.1	Ulaganja u objekte i prostore za prodaju ribe i drugih morskih proizvoda		
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	Namjena ove operacije je modernizirati i opremiti objekte za trženje ribe i drugih ribljih proizvoda, povećati dostupnost proizvoda lokalnom stanovništvu i turistima te stvoriti uvjete za nova zapošljavanja. Ovom operacijom omogućiti će se zakupcima koji ribu prodaju na tržnici da budu u gabaritima zakonskih propisa u svezi trženja, skladištenja i prodaje ribe. Ova operacija odgovor je na slabosti LAGUR područja koje su identificirane u analizi stanja, a koje se odnose na nedovoljno razvijena mjesta na kojima ribari mogu prodavati ribu, a što dovodi do smanjene konzumacije ribe od strane lokalnog stanovništva i turista. Nužno je provesti je na lokalnoj razini jer je, osim što odgovara na potrebe LAGUR područja, ona rješava konkretne probleme lokalnog stanovništva.		
Intenzitet potpore	100% prihvatljivih troškova jer se radi o zajedničkim korisnicima		
Razdoblje provedbe	2017. - 2020., 2023.	Frekvencija provedbe	Godišnje
		Financijska alokacija	150.000 eura
Predviđene aktivnosti unutar Operacije	Izgradnja i/ili rekonstrukcija i opremanje ribarnice – komorama hladnjačama, posebnim prostorom za čuvanje ribe u trenutku kada ona dolazi u ribarnicu (ne predstavlja skladištenje), lokacijama za čišćenje ribe i drugim potrebnim zahvatima i opremom, a sve u cilju povećanja dostupnosti ribe lokalnom stanovništvu i turistima.		
Ciljani korisnici	Mikro, mala i srednja poduzeća, udruge, zadruge, javne ustanove, lokalne samouprave i javna poduzeća u vlasništvu jedinica lokalne samouprave		
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.		

Strateški cilj 4	Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU
Obrazloženje cilja	Područje LAGUR-a karakterizira prisutnost brojnih prirodnih bogatstava, geomorfološka, biogeografska i klimatološka raznolikost na samo 390 km ² . 17,7% područja LAGUR-a uključeno je u NATURA 2000 područja, a karakteriziraju ga brojni izvori pitke vode, more, bogatstvo morske flore i faune. Budući da područje nije ostvarilo značajna postignuća u odnosu na proteklo razdoblje, potrebno je podržati zajedničke aktivnosti koje će pozitivno utjecati na okoliš kroz ulaganja koja se odnose na očuvanje mora i morskog dna, ribljih i drugih vrsta, prevenciju onečišćenja koja nastaju kao posljedica ribarenja i uvođenje energetski učinkovitijih metoda u ovaj sektor.
Ukupna alokacija	220.000 eura

Prioritetne operacije/aktivnosti za postizanje očekivanih rezultata i SC4					
Operacija 4.1.1.	Ulaganja u ribarska plovila i nabavu novog ribarskog alata sa ciljem dostizanja EU standarda u zaštiti okoliša				
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	Ova operacija odnosi se na ulaganja i aktivnosti u svrhu ublažavanja učinaka klimatskih promjena i poboljšanja energetske učinkovitosti ribarskih plovila, tj. ulaganja u plovilo s ciljem smanjenja emisija onečišćivača ili stakleničkih plinova te povećanja energetske učinkovitosti ribarskih plovila, ulaganja u ribolovne alate i ribolovnu opremu pod uvjetom da se njima ne dovodi u pitanje selektivnost tog ribolovnog alata, ulaganja u revizije i sustave energetske učinkovitosti te studije za ocjenu doprinosa alternativnih pogonskih sustava i dizajna oplata energetske učinkovitosti plovila. Ova operacija namijenjena je podizanju razine zaštite okoliša u obavljanju djelatnosti ribolova, a konačni cilj jest dostići standarde EU u segmentu zaštite okoliša te stvoriti preduvjete za ublažavanje učinka klimatskih promjena i poboljšanje energetske učinkovitosti ribarskih plovila. Budući da većina ribara s područja LAGUR-a koristi zastarjelu opremu koja ne udovoljava standardima EU, ovakva ulaganja predstavljaju inovaciju za predmetno područje. Ulaganje je relevantno za ovo lokalno područje jer se radi o zadovoljavanju potreba lokalnih ribara koje su identificirane u analizi stanja. Ova potpora neće se dodjeljivati za zamjenu ili osuvremenjivanje glavnih ili pomoćnih motora sukladno st.2. čl.41 Uredbe (EU) 508/2014.				
Intenzitet potpore	50% od ukupno prihvatljivih troškova, a za projekte koji sadrže inovativne značajke na lokalnoj razini 100% prihvatljivih troškova				
Razdoblje provedbe	2017. - 2020.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	120.000 eura
Predviđene aktivnosti unutar operacije	Provedba operacije odnosi se na ulaganja u nabavku plovila i opreme za potrebe obavljanja djelatnosti ribarstva koja će imati ekološka obilježja ili će neposredno doprinositi očuvanju okoliša kroz smanjenje štetnih emisija, otpada, korištenje ekoloških boja i premaza i sl.				
Ciljani korisnici	Mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za obavljanje djelatnosti gospodarskog ribolova i marikulture koja ne potpadaju pod kriterije isključenja, udruge, zadruge i dr.				
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.				
Operacija 4.2.1.	Potpora za aktivnosti ulaganja u zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sa ciljem očuvanja morskog dna, ribljih vrsta i drugih morskih organizama, te zaštitu obalnih područja				
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu	Aktivnosti u sklopu ove operacije odnose se na edukativne aktivnosti o zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti, promotivne aktivnosti izdavanjem letaka, brošura, videa i dr. publikacija, akcije čišćenja morskog dna i obalnih područja,				

operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	kupnju plovila ili prenamjena ribarskog plovila za čišćenje morskog dna, izradu studija u svrhu zaštite i očuvanja morskog dna, ribljih vrsta i drugih morskih organizama, te zaštitu obalnih područja, te druge slične aktivnosti koje doprinose ostvarenju rezultata cilja 4. Ova operacija podržava ulaganja u mjere zaštite okoliša i prirode povezanih sa sektorom ribarstva na području LAGUR-a, kao i ulaganja u podizanje razine energetske učinkovitosti, a koje dosad nisu bile provođene na ovom području. Koristi će biti višestruke za cijelu zajednicu i turizam, a potrebne su jer rješavaju probleme ovog specifičnog područja i lokalne zajednice koji su identificirani u analizi stanja, a odnose se na neprovođenje mjera za zaštitu okoliša i slično.				
Intenzitet potpore	100% prihvatljivih troškova jer se radi o zajedničkim korisnicima i inovativnim projektima koji se u na ovom području nisu provodili				
Razdoblje provedbe	2017. - 2022.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	100.000 eura
Predviđene aktivnosti unutar Mjere	Ova operacija podržat će ulaganja u zaštitu i čišćenje morskoga dna, edukacije, tiska publikacija, studijska putovanja, zaštitu prirodnih bogatstava ribljih i drugih vrsta, prevenciju onečišćenja koja nastaju kao posljedica ribarenja i uvođenje energetske učinkovitijih metoda u ovaj sektor, a radit će se o izradi studija, javnim zajedničkim akcijama i drugim mjerama koje će dati doprinos zaštiti okoliša na području LAGUR-a.				
Ciljani korisnici	MSP-ovi registrirani za ribolovnu/akvakulturnu djelatnost, samozaposleni ribari/uzgajivači u akvakulturi, MSP-ovi izvan sektora ribarstva/akvakulture, udruge, zadruge, javne ustanove, turističke zajednice, lokalne samouprave.				
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.				

Strateški cilj 5	Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva
Obrazloženje cilja	Problemi s kojima se područje LAGUR-a „Alba“ suočava jest nezainteresiranost lokalnog stanovništva za međusobnu suradnju, nepoznavanje prilika koje se nude iz fondova EU, nedovoljna vidljivost i nedovoljno jaki kapaciteti LAGUR-a za pokretanje jačih promjena u lokalnoj zajednici, sporadična međunarodna suradnja, nedovoljna organiziranost i promocija proizvođača na području LAGUR-a, neprepoznatljivost lokalnih ribljih proizvoda i visoka ovisnost LAGUR-a o jednom izvoru financiranja. U okviru ovoga će se cilja unapređivati rad i kapacitet samoga LAGUR-a, međunarodna suradnja, rad na projektima koji se financiraju iz drugih izvora, pružanje usluga lokalnom stanovništvu, jačanje sinergije ribara koji djeluju na području te provedba ove LRSR. Ovaj je cilj izuzetno važan za dugoročni opstanak LAGUR-a, ali i kvalitetnu i adekvatnu provedbu ove LRSR. Međunarodne suradnje i projekti omogućit će dodatno jačanje utjecaja LAGUR-a, pružiti nove prilike njegovim članovima i korisnicima, ali i omogućiti diversifikaciju izvora financiranja te smanjenje ovisnosti o jednom velikom izvoru financiranja. Također, jačanjem kapaciteta ojačat će se i vidljivost LAGUR-a te njegovih aktivnosti što će imati pozitivan utjecaj na podizanje broja njegovih članova, jačanje svijesti lokalnog stanovništva o mogućnostima korištenja fondova EU i uspostavu jače sektorske i međusektorske suradnje na ribarskom području, jačanje volonterstva i civilnoga društva, a sve u skladu s CLLD odrednicama. Ujedno će se raditi na jačanju svijesti lokalnog stanovništva i turista o važnosti ribarstva i s njim povezanih djelatnosti, kao i promocije proizvoda i aktivnosti ribarske zajednice. Ovaj cilj važan je i zbog zadržavanja mladih osoba u sektoru

	ribarstva kako se ova važna gospodarska grana ne bi ugasila obzirom da je trenutno prisutan „negativni“ trend u ribarstvu (prevladava starija populacija).
Ukupna alokacija	190.000 eura

Prioritetne operacije/aktivnosti za postizanje očekivanih rezultata i SC5	
Operacija 5.1.1.	Priprema i provedba međunarodnih i međuteritorijalnih projekta suradnje
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	<p>LAGUR je izvršio detaljnu analizu i planiranje projekata međunarodne i transnacionalne suradnje s potencijalnim partnerima. U tom cilju potpisan je i Sporazum o suradnji Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu iz Hrvatske, Slovenije i Italije. Sporazum čini formalnu osnovu za zajedničko djelovanje i suradnju za potrebe ribarskog razvoja na obuhvaćenom području s ciljem stvaranja povoljnijih uvjeta i boljih mogućnosti za realizaciju svojih aktivnosti, osnovnih djelatnosti i zajedničkih projekata. Povezivanje i suradnja postojećih LAGUR-ova na području obuhvaćene subregije potrebna je u cilju daljnjeg razvoja i unapređenja rada samih LAGUR-ova i njihovih ribarskih zajednica, te educiranja za partnerski rad na zajedničkim ciljevima. Lokalne akcijske grupe u ribarstvu potpisnice Sporazuma jesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - LAGUR „Alba“, Labin - LAGUR „Istarski švoj“, Pazin - LAS Istra, Koper, Slovenija - GAC Friuli Venezia Giulia, Trst, Italija. <p>Cilj provođenja projekta suradnje jest i ojačati kapacitete članova i stručnog osoblja LAGUR-a, diversificirati izvore financiranja LAGUR-a, osigurati diversifikaciju turističke ponude i prepoznatljivost područja, kao i ojačati ribarstvo te gospodarske grane usko povezane sa ribarstvom. Međunarodna i transnacionalna suradnja doprinosi održivom razvoju LAGUR područja, kao i društveno-ekonomskom razvoju LAGUR-a za zadovoljavanje vlastitih potreba i interesa svih stanovnika, članova LAGUR-a i gospodarskih subjekata. Također, cilj je osnažiti ljudske kapacitete LAGUR-a upoznavanjem sa radom FARNET mreže (EU mreže Flag-ova) koji se mogu uključiti u projekte suradnje povezivanja hrvatskih i europskih FLAG-ova.</p>
Intenzitet potpore	100% prihvatljivih troškova jer se radi o zajedničkim projektima i ulaganjima kakvih dosad nije bilo na području LAGUR-a od kojih će cijela zajednica imati koristi
Razdoblje provedbe	2017. – 2023.
Frekvencija provedbe	Godišnje
Financijska alokacija	80.000 eura
Predviđene aktivnosti Operacije unutar Operacije	Studijska putovanja i sve aktivnosti povezane sa putovanjima, izrada i tisak publikacija, inovativnih web alata, manji komunalni zahvati u prostoru po uzoru na projektne partnere, izrada studija, analiza i sl. Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose umrežavanju između organizacija u koje su uključeni ribari te koje promiču jednake mogućnosti.
Ciljani korisnici	Članovi, zaposlenici i volonteri LAGUR-a, članovi udruge, zadruge, ovlaštenici povlastice za bavljenje gospodarskim ribolovom, predstavnici (izvršne i predstavničke vlasti) lokalnih i regionalnih struktura, zaposlenici u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, te predstavnici drugih javnih ustanova, lučkih uprava i sl.
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.
Operacija 5.2.1.	Potpore za aktivnosti usmjerene podizanju svijesti građana o potrošnji i konzumaciji ribe i drugih morskih organizama
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije)	Ova operacija provoditi će se putem edukativnih aktivnosti (kuharske radionice za osoblja odgojno obrazovnih ustanova, edukacije učenika i djece vrtićke dobi, edukacije nastavnog osoblja i dr.), pripremanje i tisak

uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	<p>publikacija (npr. kuharica kvarnerskih delicija), izrada (dizajn i tisak) promotivnih materijala, predavanja za djecu i odrasle, utjecaj ribe u prehrani na zdravlje, te općenito druge aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti građana o potrošnji i konzumaciji ribe, uključujući i studijske posjete. Također, na povećanje potrošnje ribe utječe i regulacija tržišta proizvoda ribarstva. Stoga, putem ove operacije planiraju se i jačati distribucijski kanali prodaje. Praksa u brojnim europskim zemljama pokazuje kako su kroz sustav udruživanja ribari uspijevali pronaći rješenja za bolji plasman svojih proizvoda. Na podizanje svijesti građana utječe i prigodna označavanja domaće lokalne ribe, a rezultat je povećana potrošnja od strane domicilnog stanovništva, ali i inozemnih posjetitelja koji konzumiraju lokalne specijalitete. Ova operacija može omogućiti i promoviranje kvalitete proizvoda, uključujući dobivanje oznaka izvornosti i drugih oblika certificiranja. Cilj ove aktivnosti je povećati konzumaciju ribe obzirom da je ona po glavi stanovnika u RH vrlo niska, svega oko desetak kilograma godišnje, dok ona u nekim mediteranskim zemljama ide i preko 25 kilograma po glavi stanovnika.</p>				
Intenzitet potpore	100% prihvatljivih troškova jer se radi o projektima od zajedničkog interesa sa zajedničkim korisnicima				
Razdoblje provedbe	2017. - 2022.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	90.000 eura
Predviđene aktivnosti unutar Operacije	Edukacije, priprema i tisak publikacija, studijski posjeti, aktivnosti vezane uz udruživanje ribara, postavljanje znakova vidljivosti lokalne ribe, te općenito druge aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti građana o potrošnji i konzumaciji ribe kao visokovrijednog lokalno prepoznatljivog proizvoda				
Ciljani korisnici	Članovi, zaposlenici i volonteri LAGUR-a, udruge, zadruge, javne ustanove i lokalne samouprave, lučke uprave, tvrtke u vlasništvu JLS-a				
Kriteriji prihvatljivosti	Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.				
Operacija 5.3.1.	Potpore za aktivnosti usmjerene mladim i nezaposlenim osobama s ciljem privlačenja i zadržavanja mladih osoba u sektor ribarstva				
Obrazloženje Operacije (razlozi za provedbu operacije uključujući razloge za provedbu na lokalnoj razini)	<p>Detaljnou analizom područja detektirana je potencijalno velika opasnost, a to je nedostatak mladih ribara i nezainteresiranost mladih osoba da krenu u poduzetničke vode u sektor ribarstva. Razlozi za to su mnogobrojni, a među najčešćima se ističu teški uvjeti rada, nestabilnost prihoda, česte zakonske promjene koje su dio ribarstvene politike a utječu nepovoljno na „malog ribara“, nesređeni komunalni uvjeti i visoka početna ulaganja. Kako bi se prionulo rješavanju tog problema na području LAGUR-a, planirana je ova operacija putem koje će se provoditi aktivnosti usmjerene ka mladima sa ciljem privlačenja mladih, i zadržavanja postojećih, u sektor ribarstva.</p>				
Intenzitet potpore	100% prihvatljivih troškova jer se radi o projektima o značaja za cijelu zajednicu te inovativnom pristupu povećanju broja zaposlenih na području LAGUR-a				
Razdoblje provedbe	2017. - 2020.	Frekvencija provedbe	Godišnje	Financijska alokacija	80.000 eura
Predviđene aktivnosti unutar Operacije	Prihvatljive aktivnosti biti će sve one nisu zabranjene sukladno čl. 11. Uredbe 508, a osobito edukacije, stručna osposobljavanja za zanimanje ribar, uvođenje zanimanja ribar u registar zanimanja, dodatna obrazovanja i usavršavanja u strukovnim školama i ustanovama za obrazovanje odraslih, suradnja sa HZZZ u cilju stvaranja uvjeta za (samo)zapošljavanje mladih osoba u evidenciji nezaposlenih.				
Ciljani korisnici	Mlade osobe do 40.god. starosti uključene u sektor ribarstva, mlade nezaposlene osobe, LAGUR, udruge, zadruge, javne ustanove i sl.				

**Kriteriji
prihvatljivosti**

Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 11. Uredbe (EU) 508/2014.

4.4. OPIS ODABIRA PROJEKTA NA NIVOU LAGUR-a (seleksijski postupak, sastav tijela za odabir projekta)

Postupak ocjenjivanja i odabira projekata, kriterij za odabir projekta i druga pitanja od značaja za odabir projekta detaljno su razrađena u *Pravilniku o odabiru projekta i o kriterijima za odabir projekta u okviru provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Alba“ za razdoblje 2014-2020*. U nastavku su opisana temeljna pravila dodjele sredstava koja su sadržana u predmetnom Pravilniku, a koja se sastoje od općih pravila, administrativne provjere i vrednovanja pristiglih projektnih prijava i donošenja odluke o financiranju. Cjeloviti tekst Pravilnika se nalazi u Prilogu 4.

4.4.1. OPĆA PRAVILA DODJELE I DODATNI KRITERIJ ZA ODABIR PROJEKTA

Javna potpora projektima dodjeljivati će se putem **Javnih poziva** koje će raspisivati LAGUR po operacijama identificiranim u točki 4.3 LRSR. Javni poziv jasno će definirati rokove i uvjete prihvatljivosti za nositelje projekata, operaciju za koju se raspisuje, iznos i intenzitet javne potpore, dokumentaciju, te jasne, mjerljive i transparentne kriterije odabira projekata, u skladu sa ovom LRSR i Pravilnikom. Uz Javni poziv LAGUR-a objavit će se **Upute za prijavitelje** za svaku operaciju pojedinačno u kojima će se na jasan i precizan način opisati svi uvjeti prihvatljivosti te ostale smjernice od važnosti za prijavitelje. Javni poziv sa popratnom dokumentacijom (obrasima iz čl. 4. st. 3 i 4 Pravilnika) obvezno će se objaviti na internetskoj stranici LAGUR-a, a može se objaviti i u lokalnim medijima (novine, radio, tv), te na službenim stranicama JLS-a u sastavu LAGUR-a. Javni pozivi ostat će otvoren najviše 60 dana, ovisno o tipu operacije za koji se raspisuje, a Upravi odbor LAGUR-a donosi odluku o odabiru/odbijanju projekata najkasnije u roku 45 dana od dana zatvaranja poziva. Nakon objave svakog Javnog poziva, LAGUR će održati **edukaciju** za potencijalne prijavitelje, te **javno objaviti pitanja i odgovore** (internetska stranica LAGUR-a i JLS-ova u sastavu LAGUR-a) za što će se rok definirati samim Javnim pozivom. Korisnik ima pravo na dodjelu potpore više puta unutar iste operacije tijekom programskog razdoblja, međutim prednost će imati korisnik kojemu po istoj operaciji još nije bila dodijeljena potpora. Najviši iznos vrijednosti projekta za koji se može podnijeti Zahtjev za potporu na javni natječaj LAGUR-a iznosi 150.000,00 eura u protuvrijednosti u kunama. Prijavitelj može podnijeti Zahtjev za potporu pod uvjetom da za isti projekt nije već podnio Zahtjev za potporu nekom drugom donatoru (zabrana dvostrukog financiranja). Da bi projekt bio odabran za dodjelu potpore za provedbu LRSR LAGUR-a, sjedište prijavitelja mora biti na području LAGUR-a i ulaganje se mora provoditi na području LAGUR-a. Zahtjev za potporu šalje se u zatvorenoj omotnici ili kutiji preporučenom pošiljkom ili osobno na adresu sjedišta LAGUR-a s naznakom broja i naziva javnog natječaja te napomenom „Za Komisiju - ne otvarati“. Nakon predaje Zahtjeva za potporu, LAGUR može tražiti dopunu vezanu uz dostavljenu dokumentaciju prijavitelja koji je dužan odgovoriti u roku od 7 dana od dana primitka Zahtjeva za dopunu. Ukoliko to ne učini, LAGUR će donijeti odluku o odbijanju Zahtjeva za potporu. Za svaku godinu „n“ LAGUR će najkasnije do 31. prosinca godine „n-1“ objaviti Indikativni plan objave poziva. Iznimno za 2017. godinu Indikativni plan objave poziva objavit će se najkasnije do 31. ožujka 2017. godine.

Ukoliko dva ili više Zahtjeva za potporu po istoj mjeri budu imali jednak broj bodova nakon izvršenog rangiranja sukladno kriterijima za odabir projekta, koji će se raspisati u javnom pozivu, a prelaze prag prolaznosti, izvršiti će se rangiranje Zahtjeva za potporu prema dodatnim kriterijima za odabir na način da prioritet ide sljedećim redosljedom:

1. Prednost ima prijavitelj čiji projekt doprinosi stvaranju većeg broja novih radnih mjesta

2. Prednost ima prijavitelj čiji je projekt s većim stupnjem inovativnosti
3. Prednost ima prijavitelj koji je prvi (dan, sat, minuta, sekunda) podnio Zahtjev za potporu na javni poziv LAGUR-a.

Kriterij 1. ima najveću važnost, što znači da će se kriterij 2. primjenjivati samo ukoliko prijavitelji i po kriteriju 1. budu imali jednak broj bodova, te kriterij 3. koji će se primjenjivati ukoliko po svim prethodnim kriterijima budu jednako ocijenjeni.

4.4.2. ADMINISTRATIVNA PROVJERA I VREDNOVANJE PRISTIGLIH PRIJAVA

LAGUR zaprima prijave koje su poslone do zaključenja roka utvrđenog javnim pozivom te ih otvara **Komisija za odabir projekata** (dalje u tekstu: KOP) na dan službenog otvaranja projektnih prijava o čemu sastavlja poseban zapisnik. Tijekom tog postupka, KOP utvrđuje sljedeće:

- 1) Je li prijava pravovremena, potpuna i dostavljena od strane ovlaštene osobe (korisnika),
- 2) Je li projekt u skladu sa operacijama LRSR LAGUR-a,
- 3) Provjeru prihvatljivosti prijavitelja, ulaganja, intenziteta potpore i troškove.

Po završetku navedenih radnji, KOP izrađuje rang listu projektnih prijava koje su zadovoljile navedene uvjete, a na dnu liste navodi projektne prijave koje nisu prošle bodovni prag ili nisu zadovoljile administrativne uvjete natječaja. KOP broji 5 članova/ica i 5 zamjenika članova koje imenuje Upravni odbor na mandat od četiri (4) godine, a čine ju stručne osobe sa područja LAGUR-a koji su ujedno i predstavnici javnog, gospodarskog i civilnog sektora, pod uvjetom da niti jedan sektor pojedinačno ne smije posjedovati više od 49% glasačkih prava. Zamjenici članova KOP-a biraju se na način da se imenuje 5 osoba u svojstvu zamjenika/ca koji će u slučaju priječenosti člana KOP-a, te radi izbjegavanja sukoba interesa, mijenjati članove KOP-a na način da zamjenik/ca može mijenjati člana KOP-a koji pripada istom sektoru. Članovi KOP između sebe biraju predsjednika. Način rada i postupanja na sjednicama KOP-a regulirati će se *Poslovníkom o radu Komisije za odabir projekta* kojeg će donijeti KOP na svojoj prvoj sjednici. Za pravovaljano odlučivanje na sjednicama KOP-a mora biti nazočno svih 5 članova ili članovi + zamjenici pod uvjetom da njihov zbroj iznosi 5. Odluke KOP-a su pravovaljane ako su donesene natpolovičnom većinom glasova.

4.4.3. DONOŠENJE KONAČNE ODLUKE I PRAVO PRIGOVORA

KOP predlaže Upravnom odboru LAGUR-a projekte za sufinanciranje provedbom LRSR, nakon čega se saziva sjednica Upravnoga odbora koji donosi odluku o odabiru/odbijanju Zahtjeva za potporu. Kod odlučivanja o odabiru projekta niti jedan sektor pojedinačno u Upravnom odboru ne smije prelaziti 49% glasačkih prava, a da bi odluka bila pravovaljana najmanje 51% članova Upravnog odbora mora odobriti projekt. Upravni odbor nakon završetka selekcijskog postupka može donijeti Odluku o odabiru projekta ili Odluku o odbijanju projekta. Odluku o odbijanju projekta donijeti će u sljedećim slučajevima:

- da je Zahtjev za potporu podnesen nepravovremeno,
- da prijavitelj ne ispunjava uvjete i kriterije prihvatljivosti iz Javnog poziva,
- da je Zahtjev za dopunu nepotpun ili dostavljen nepravovremeno,
- da Zahtjev za potporu prema kriterijima bodovanja nije prešao prag prolaznosti ili se nalazi ispod crte u odnosu na predložene projekte za sufinanciranje sukladno raspoloživim sredstvima LAGUR-a za provedbu LRSR,
- ukoliko su utvrđene druge nepravilnosti zbog kojih se ne može donijeti Odluka o odabiru.

Protiv odluke Upravnog odbora prijavitelji imaju pravo prigovora Odboru za odlučivanje o prigovorima (dalje u tekstu: Odbor) LAGUR-a u roku od 5 dana od dana dostave odluke Upravnog odbora. Odbor se sastoji od 3 člana a imenuje ih Upravni odbor LAGUR-a za odlučivanje po pristiglim prigovorima prijavitelja na javne natječaje LAGUR-a. Odboru se mogu prijaviti i sve uočene nepravilnosti u svezi provođenja javnih natječaja LAGUR-a. O prigovorima, predstavkama, pritužbama i sl. Odbor odlučuje u roku od 10 dana od dana

zaprimanja istih. Rezultati provedenog Javnog poziva objavit će se na web stranici LAGUR-a, na službenim web stranicama jedinica lokalne samouprave u sastavu LAGUR-a, te će se pismenim putem uz obrazloženje obavijestiti svakog prijavitelja o rezultatima provedenog postupka odabira projekta.

4.4.4. MJERE ZA IZBJEGAVANJE SUKOPA INTERESA I NAČIN POSTUPANJA U SLUČAJU PRIJAVE LAGUR-a NA JAVNI POZIV

Ukoliko se na natječaj LAGUR-a prijavi član KOP-a ili s njime povezana osoba (član obitelji, rođak, osoba u radnom, poslovnom ili drugom sličnom odnosu) te ako postoje druge okolnosti koje mogu utjecati na objektivan odabir projekta, član KOP-a isključuje se iz postupka na dan otvaranja projektnih prijava. Na mjesto isključenog člana, u radu KOP-a na sjednici sudjelovati će zamjenik za kojeg su utvrdi da nije u sukobu interesa, a pripada istom sektoru kao i isključeni član KOP-a. O postojanju sukoba interesa dužan je upozoriti sam član KOP-a ili bilo koja druga osoba koja ima saznanja o postojanju sukoba interesa. O tome se pismenim putem obavještava Predsjednik LAGUR-a. Ukoliko član KOP-a ne upozori o postojanju sukoba interesa, a kasnije se ustanovi da su postojali uvjeti za isključenje iz postupka odabira projekta radi sukoba interesa, sankcionirat će ga se trajnim isključenjem. U tom slučaju Upravni odbor će imenovati novog člana čiji će mandat trajati do isteka mandata isključenog člana KOP-a. Ukoliko se na natječaj LAGUR-a prijavi član Upravnog odbora ili s njime povezana osoba (član obitelji, rođak, osoba u radnom, poslovnom ili drugom sličnom odnosu) te ako postoje druge okolnosti koje mogu utjecati na objektivan odabir projekta, član Upravnog odbora ne može sudjelovati u postupku odabira projekta te se isključuje iz rada sjednice Upravnog odbora na kojoj se donosi odluka o odabiru/odbijanju projekta. U radu sjednice Upravnog odbora sudjelovati će njegov zamjenik koji pripada istom sektoru kao i isključeni član, pod uvjetom da nije u sukobu interesa. Ukoliko se utvrdi da je i zamjenik u sukobu interesa, isključiti će se iz rada sjednice na kojoj se donosi odluka o odabiru/odbijanju projekta. U tom slučaju Upravni odbor odlučivati će u umanjenom sastavu pod uvjetom da je prisutna natpolovična većina svih članova, te da niti jedan sektor ne prelazi 49%. U svrhu što preciznijeg određivanja mjera i postupanja članova i zamjenika KOP-a i Upravnog odbora radi izbjegavanja sukoba interesa, Upravni odbor će nakon imenovanja članova KOP-a usvojiti i interni akt (Pravilnik) koji će sadržavati odredbe o mjerama za sprečavanje sukoba interesa, o taksativno navedenim slučajevima kada se član ili zamjenik nalazi u sukobu interesa, o postupku provjere u slučaju sumnje i druge važne odredbe. Ukoliko se na natječaj LAGUR-a prijavi sam LAGUR, radi transparentnosti i izbjegavanja sukoba interesa, postupak ocjenjivanja pristiglih prijava na natječaj vršit će vanjski ugovorni stručnjak koji će predložiti projekte za sufinanciranje Upravnom odboru LAGUR-a.

4.5. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Za potrebe dokazivanja usklađenosti s nadređenim strateškim dokumentima u obzir su uzeti mjerodavni operativni program, nacionalne sektorske strategije, regionalna i lokalne strategije područja LAGUR-a. Detaljan opis usklađenosti s relevantnim strateškim okvirom i lokalnim strateškim dokumentima (PUR JLS-ova) nalazi se u nastavku.

Ciljevi LRSS	Povezani prioriteti OP za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020.
Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro,	Promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih područja i akvakulturnih područja u akvakulturi

malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društvenu i komunalnu infrastrukturu.	Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) Unije
Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	Promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture
Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP) Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) Unije

Ciljevi LRSR	Povezani prioriteti Strategije razvoja poduzetništva u RH do 2020.g.
Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine.	SC1 - POBOLJŠANJE EKONOMSKE USPJEŠNOSTI Unapređenje ekonomske uspješnosti maloga gospodarstva u sektorima prerađivačke industrije i usluga većim ulaganjem u R&D, višim stupnjem inovacija, rastom izvoza te daljnjim razvojem poslovnih mreža i povezanosti.
Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	SC2 - POBOLJŠAN PRISTUP FINANCIRANJU Razvijanje različitih financijskih mogućnosti za subjekte maloga gospodarstva te uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo SC3 - PROMOCIJA PODUZETNIŠTVA Pružanje potpore osnivanju novih poduzeća, povećanje broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija.

Ciljevi LRSR	Glavni cilj i operative strategije Strategije razvoja turizma u RH do 2020.g.
---------------------	--

<p>Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture</p> <p>Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine.</p>	<p>Glavni cilj: Povećanje atraktivnosti i konkurentnosti turizma, što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti</p> <p>Operativna strategija „Razvoj turističke ponude“: Operacija „Sunce i more, Nautički turizam, Eno i gastroturizam“</p> <p>Mjere turističke politike: Mjera 7 Pokretanje novih programa za poticanje razvoja malih, srednjih i velikih poduzetničkih poduhvata u turizmu kojoj je cilj osigurati sredstava za pokretanje novih investicijskih programa; Mjera 10 Stvaranje poduzetničkih klastera Mjera 15 Akcijski plan razvoja kulturnog turizma;</p>
---	--

Ciljevi LRSR	Povezani prioriteti i mjere Županijske razvojne strategije Istarske županije
<p>Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture</p> <p>Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine</p> <p>Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društvenu i komunalnu infrastrukturu.</p>	<p>Razvojni prioritet 1.2. – Unapređenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva</p> <p>Razvojni prioritet 1.3. – Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti</p> <p>Mjera 1.3.2. Restrukturiranje i repozicioniranje turističkog gospodarstva</p> <p>Mjera 1.3.3. Održivi razvoj poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, akvakulture i ribolovnog turizma te ostalih gospodarskih grana u ruralnom prostoru</p> <p>Razvojni prioritet 3.2. Poboljšanje infrastrukturnih sustava</p>
<p>Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU</p>	<p>Razvojni prioritet 3.1. Povećanje energetske učinkovitosti (EnU), promocija obnovljivih izvora energije (OIE) i kogeneracija (CHP)</p> <p>Mjera 3.1.1. Povećanje energetske učinkovitosti (EnU) uključivo i promociju kogeneracije CHP</p>
<p>Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.</p>	<p>Razvojni prioritet 1.2. – Unapređenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva</p> <p>Mjera 1.2.1. Olakšanje pristupa izvorima financiranja za malo i srednje poduzetništvo (MSP, obrtnici, OPG, start-upovi, slobodne profesije)</p> <p>Mjera 1.2.3. Obrazovanje za male i srednje poduzetnike</p> <p>Mjera 1.2.4. Poticanje umrežavanja u gospodarstvu (MSP-ovi, obrtnici, OPG-ovi, start-upovi, slobodne profesije, klasteri)</p>

Ciljevi LRSR	Program ukupnog razvoja Grada Labina do 2018.g.
<p>Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture</p> <p>Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine.</p>	CILJ 1: Razvijeno gospodarstvo zasnovano na industrijskim i turističkim djelatnostima većih dodanih vrijednosti
Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	CILJ 2: Očuvani okoliš, prirodno, povijesno i kulturno naslijeđe
Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	CILJ 3: Razvoj ljudskih resursa u skladu s potrebama ukupnog društveno-ekonomskog razvoja i visoki društveni standard

Ciljevi LRSR	Program ukupnog razvoja Općine Kršan
<p>Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture.</p>	<p>Cilj 2: Diversifikacija razvoja (smanjenje proračunske ovisnosti o prihodima nastalim temeljem aktivnosti TE Plomin) i povećanje fiskalnog kapaciteta.</p> <p>Cilj 3: Visoka kvaliteta života i životni standard europskog prosjeka.</p> <p>Cilj 4: Konkurentna poljoprivreda, turizam te malo i srednje poduzetništvo.</p>
Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	Cilj 5: Razvijen sustav brandiranja utemeljen na prirodnim resursima i kulturnim znamenitostima krškanskog kraja.

Ciljevi LRSR	Program ukupnog razvoja Općine Pićan
Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društvenu i komunalnu infrastrukturu.	<p>Cilj 1: Izgradnja javne komunalne infrastrukture</p> <p>Cilj 2: Poticanje poljoprivredne proizvodnje i ruralnog turizma</p>
Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	Cilj 3: Zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima
Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR	Cilj 4: Kreiranje povoljnog poslovnog okruženja za razvoj gospodarstva

područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	
--	--

Ciljevi LRSR	Program ukupnog razvoja Općine Sv. Nedjelja
Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture	Nositelj dinamičnog gospodarskog razvoja je malo, srednje i veliko poduzetništvo u sektoru turizma, ugostiteljstva, poljoprivrede i industrije, a turističke djelatnosti i proizvodnja se baziraju na održivom korištenju lokalnih prirodnih resursa i sirovina i stvaraju visok stupanj dodane vrijednosti. Naše turističke usluge i proizvodi prepoznati su i cijenjeni na domaćem i izvoznom tržištu, a nastaju spajanjem tradicionalnih vrijednosti ovog područja s modernom tehnologijom. Ekonomsko-socijalni razvoj određen je potrebama ljudi i omogućuje socijalnu, ekonomsku, zdravstvenu i pravnu sigurnost sadašnjih i budućih generacija.“.
Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine.	
Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU	
Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva.	

4.6. INOVATIVNI KARAKTER LRSR I USKLAĐENOST SA HORIZONTALNIM PRIORITETIMA OP-a

Inovativni karakter LRSR očituje se u više segmenata, od koji posebno ističemo uključivanje više od 50 dionika u proces pripreme i donošenja LRS-a prema principu „bottom-up“, korištenje metode „learning by doing“ s ciljem transfera znanja i vještina izrade i provedbe LRSR-a s konzultanata na LAGUR, postavljanje konkretnih i mjerljivih sustava praćenja provedbe i vrednovanja postignuća LRSR-a, ali i postizanje multisektorske suradnje, jačanje ribarske zajednice i sinergija ribarstva s turizmom koji će se po prvi puta dogoditi na ovom području.

Usklađenost s horizontalnim načelima OPPR-a i ESIF-a očituje se na sljedeći način:

1. Promicanje ravnopravnosti muškaraca i žena i zabrana diskriminacije (članak 7. Uredbe (EU) 1303/2013):

- Stvaranje novih radnih mjesta u okviru predloženih operacija/aktivnosti, posebice za mlade i osobe oba spola bez diskriminacije,
- Poticanje uključivanja žena u predviđene operacije
- Uključivanje većeg broja žena u rad LAGUR-a (tijela i stručna služba) i
- Uvođenje kriterija dodjele bespovratnih sredstava koji se odnose na ravnopravnost spolova u postupak odabira operacija.

2. Održivi razvoj:

- Uključivanje operacija koji za cilj imaju zaštitu okoliša, biljnih i životinjskih vrsta te korištenje obnovljivih izvora energije;

- Primjena kriterija koji se odnose na održivi razvoj u postupcima odabira projekata u okviru postupaka dodjele bespovratnih sredstava.

5. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U LRSR

5.1. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRSR

Važan segment u procesu izrade LRSR za područje LAGUR-a sačinjava aspekt uključivanja zainteresirane javnosti iz javnog, civilnog i privatnog sektora temeljem principa osmišljenih u okviru LEADER i CLLD pristupa. U cjelokupni se proces izrade LRSR-a uključila javnost temeljem **Plana uključivanja lokalnih dionika u proces izrade LRSR (dalje u tekstu: Plan)**. Plan sadrži cilj uključivanja javnosti, ciljne dionike, odnosno skupine dionika, aktivnosti uključivanja istih u izradu LRSR, te raspored (vremenski tijek) odvijanja određenih aktivnosti. Uključivanjem dionika u izradu LRSR osigurana je provedba CLLD pristupa „odozdo prema gore“- uključivanje svih raspoloživih snaga koje izravno doprinosi kvalitetnom razvoju ideja i mogućih rješenja. Planom je određeno imenovanje **Radne skupine** od 13 članova iz različitih sektorskih skupina (javni, civilni i gospodarski), uključujući i reprezentativnu zastupljenost po JLS-ovima. Plan uključivanja zainteresirane javnosti osmišljen je u skladu s potrebama koje su identificirane na području LAGUR-a, uzimajući u obzir dosadašnje oblike i iskustvo u procesima uključivanja zainteresiranih dionika u rad LAGUR-a te činjenicu da LAGUR planira financirati projekte na svome području, za što je potrebno dobiti povratne informacije od članova LAGUR-a i drugih važnih dionika (predstavnik javnog, civilnog i gospodarskog sektora ribarstva). S obzirom da su lokalni dionici s područja LAGUR-a dosad pokazivali malu razinu aktivnosti, bilo je potrebno osmisliti inovativne pristupe koji uključuju izlazak na teren, jačanje komunikacije s dionicima i postizanje veće razine informiranosti o važnosti uključivanja u ovaj proces. Plan je proveden po metodi „learning by doing“ tako da su konzultanti vodili dio procesa, istovremeno podučavajući LAGUR i ostale sudionike, nakon čega su oni sami provodili preostali dio procesa savjetovanja s ciljem jačanja njihovih kapaciteta za provedbu ovih aktivnosti nakon usvajanja LRSR. Proces uključivanja zainteresirane javnosti nastavit će se nakon usvajanja LRSR-a za potrebe jačanja međusobnih odnosa i partnerstava na području LAGUR-a, ali i kvalitetnog praćenja ostvarenja postignuća LRSR-a za koje će se koristiti postojeća metodologija, o čemu će LAGUR sastavljati posebna izvješća o kojima će informirati zainteresiranu javnost. Uključivanje dionika provedeno je kombiniranjem participativnih metoda: informiranje, konzultacije i osnaživanje. Informiranje i educiranje javnosti o mogućnostima koje pruža OP za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. te podizanja interesa šire javnosti za sudjelovanje u postupku oblikovanja LRSR-a provedeno je u prvom dijelu cjelokupnog procesa o izradi LRSR LAGUR-a Alba. Tako je nakon odobrenja financijske potpore za provedbu mjere III.1. „Pripremna potpora“ održana medijska konferencija o predstavljanju nadolazećih aktivnosti LAGUR-a u cilju izrade kvalitetne LRSR. Sa članovima radne skupine održana je radionica pod nazivom „Izrada SWOT analize“ sa ciljem usklađivanja analize problema i razvojnih potreba. Također, u svrhu pripremanja LAGUR područja za provedbu LRSR-a a i upoznavanja šire javnosti o ulozi LAGUR-a održane su promotivne aktivnosti: Festival kvarnerskog škampa, Fešta od pidoći i Ribarska fešta na porte. Svaka promotivna aktivnost održana je po jednom iskrcajnom mjestu (Rabac, Plomin i Trget) kako bi dohvat informiranja bio što veći. U postupku konzultacija sa zainteresiranom javnošću, a osobito sektorom ribarstva, provedena je edukacija o predstavljanju Mjera iz OP-a za pomorstvo i ribarstvo RH 2014 – 2020, te utvrđivanje prioriteta i mjera za provedbu LRSR 2014 – 2020: Odabir projekata iz ribarskog sektora koji će se financirati putem LRSR LAGUR-a „Alba“. Konzultacije su održane u cilju prikupljanja projektnih prijedloga za uvrštenje u LRSR. Poziv na dostavu projektnih prijedloga odaslan je putem lokalnih medija,

internetske stranice LAGUR-a, službenih internetskih stranica JLS-ova u sastavu LAGUR-a i društvene mreže (facebook stranice) LAGUR-a. Rok za dostavu projekata bio je 01. rujna 2016. g. Također, u postupku konzultacija izrađena je posebna „mapa“ na službenoj internetskoj stranici LAGUR-a pod nazivom „Strategija“ na kojoj su redovno objavljeni svi dokumenti u vezi izrade LRSR 2014-2020, podložni komentarima, prijedlozima i sugestijama zainteresiranih građana. Osnaživanje je provedeno na način da je LAGUR, nakon svake radionice Radne skupine na kojima su izrađeni materijali za LRSR (SWOT analiza, identifikacija, ciljeva, prioriteta i operacija), informaciju o provedenom učinio dostupnu svim članovima i volonterima LAGUR-a (vršena e-mail i radna savjetovanja) u kojima se iste pozivalo na uvid i davanje prijedloga i sugestija. Dobivene informacije, stavovi i mišljenja uneseni su u tekst LRSR-a, što doprinosi jačanju međusobnog partnerstva na cijelom području LAGUR-a.

5.2. OPIS PARTNERSTVA

LAGUR je pravno оформljen kao udruga sukladno Zakonu o udrugama (NN 74/14), broji 29 člana s područja 5 JLS-a. Partnerski odnos, prava i obveze članova, te način provedbe partnerskog odnosa između članova LAGUR-a regulirane su odredbama Statuta. Tako je člankom 7. Statuta određeno da LAGUR djeluje kao neprofitna pravna osoba koja je upisana u Registar udruga RH, te čl. 13. da redovnim članovima LAGUR-a mogu postati fizičke i pravne osobe koje dolaze iz tri sektora u društvu – javni, civilni i gospodarski, poštujući CLLD pristup. Redovi član LAGUR-a mora imati prebivalište, odnosno sjedište ili podružnicu na području LAGUR-a. Članstvo u LAGUR-u je dobrovoljno, a odluku o primanju u redovito članstvo donosi Upravni odbor LAGUR-a na temelju pisanog zahtjeva. Svi redovni članovi LAGUR-a čine Skupštinu.

Tablica 16 - Struktura članstva LAGUR-a

Sektor	Broj članova	%
Javni	5	17,25 %
Civilni	8	27,58 %
Gospodarski	16	55,17 %
UKUPNO:	29	100 %

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g.

Sastav Upravnog odbora LAGUR-a broji ukupno 11 članova sa zamjenicima koji su izraz potrebe za predstavljanjem raznolikog članstva. Tako su JLS predstavljeni s 2 člana (18 %), dok su gospodarski sa 5 (45%), a civilni sektor sa 4 člana (37%). 3 članica je ženskog spola (27%), dok je muški spol zastupljen s njih 8 (73%). Struktura članstva Upravnog odbora reprezentativna je i s aspekta prostornog rasporeda prema JLS na prostoru obuhvata LAGUR-a pa su 7 člana s područja Grada Labina, 2 s područja Općine Raša, 1 s područja Općine Kršan i 1 s područja Općine Sveta Nedelja. Izmjenama i dopunama Statuta koje su usvojene 20. travnja 2016. g. na Skupštini LAGUR-a, svaki član Upravnog odbora ima svog zamjenika iz istog sektora. Sastav članova Upravnog odbora je sljedeći:

1. Grad Labin - ovlaštenu predstavnik člana: Donald Blašković, pročelnik Upravnog odjela za komunalne djelatnosti Grada Labina, zamjenik predstavnika člana: Danijel Žužić, Martinski 35B, 52231 Nedešćina.
2. Općina Raša – ovlaštenu predstavnik člana: načelnica Glorija Paliska Bolterstein, zamjenik predstavnika člana: Tajana Kovač, Lipa 1, 52 223 Raša.
3. Obrt za ribarstvo i trgovinu „LEUT“, Slobode 41, Rabac, ovlaštenu predstavnik člana: Smiljan Popov, vl., zamjenik predstavnika člana: Obrt za morski ribolov i trgovinu „MRAMORKA“, Učka 8, 52221 Rabac, Marina Barković Blaženić, vl.

4. Obrt za ribarstvo i trgovinu „Argentin“, Zelenice 29, 52 220 Labin, ovlaštenu predstavnik člana: Dubravko Sabalić, vl., zamjenik predstavnika člana: Obrt za ribarstvo i trgovinu „ARGENTIN I“, Antona Selana 7, 52220 Labin, Robert Tenčić, vl.
5. Lorena Karcher, Marceljani 57C, 52 220 Labin – fizička osoba (građanin), zamjenik predstavnika člana: Mirela Faraguna, Vinež 351, 52 220 Labin.
6. Ribarski obrt „Sabljaš“, Dubrova 102, Štrmac, 52 231 Nedešćina, ovlaštenu predstavnik člana: Renato Dujmović, vl., zamjenik predstavnika člana: Ivana Dujmović.
7. Obrt za morski ribolov „Baraj“, Sv. Lovreč 46A, 52 222 Koromačno, ovlaštenu predstavnik člana: Damir Višković, vl., zamjenik predstavnika člana: Obrt za ribarstvo „TROTTERS“, Sveti Lovreč 43, 52222 Koromačno, Matija Tomičić, vl.
8. Obrt za morski ribolov, marikulturu i trgovinu „DAGNJA“, Kapelica 154, 52 220 Labin, ovlaštenu predstavnik člana: Dragan Pejić, vl., zamjenik predstavnika člana: Obrt za morski ribolov, marikulturu i trgovinu ribom „MARIDAGNJA“, Karla Kranjca 1/5, 52220 Labin, Dževad Dedić, vl.
9. Boris Babić, Pristav 81, 52 232 Kršan – fizička osoba (građanin), zamjenik predstavnika člana: Nenad Cvijanović, Plomin Luka 14, 52234 Plomin.
10. Udruga PUT – Društvo za komuniciranje ambijenta, Rudarska 1, 52 220, ovlaštenu predstavnik člana: Lori Luketa Dagostin, zamjenik predstavnika člana: Tulio Dagostin.
11. Društvo podvodnih aktivnosti Rabac, Rudarska 3, 52 220 Labin, ovlaštenu predstavnik člana: Edi Ruklić, zamjenik predstavnika člana: Udruga Labin-Zdravi grad, ovlaštenu predstavnik: Vesna Marić.

Zamjenici članova Upravnog odbora sudjeluju u radu odbora u slučaju spriječenosti člana, a važnu ulogu imaju i u svrhu izbjegavanja sukoba interesa prilikom odlučivanja o odabiru projekta, o čemu detaljnije piše u poglavlju 4.4.3.

6. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR

6.1. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR

Akcijski plan provedbe LRSR prikazan je dvjema tablicama koje sadrže pregled aktivnosti koje se odnose na redovito poslovanje i rad LAGUR-a te na aktivnosti provedbe LRSR.

Tablica 17 - Prikaz redovitih aktivnosti LAGUR-a

REDOVITO POSLOVANJE LAGUR-a			
AKTIVNOST	ODGOVORNOST	RAZDOBLJE	PRORAČUN
Aktivnosti vezane uz zakonitost rada LAGUR-a (sjednice radnih tijela, donošenje plana rada i financijskog plana te praćenje izvršenja)	Upravni odbor	Godišnje	50%
Organizacija edukacija i savjetovanja (u skladu sa SMART CILJEM 5)	Voditeljica LAGUR-a	Kvartalno	15%
Organizacija manifestacija na području LAGUR-a (u skladu sa SMART CILJEM 5)	Voditeljica i članovi LAGUR-a	Polugodišnje	25%

Sudjelovanje na konferencijama i drugim događanjima LAGUR-a i članova	Članovi LAGUR-a	Godišnje	10%
---	-----------------	----------	-----

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g

Sadržaj i dinamika provedbe redovitih aktivnosti LAGUR-a navedena je u Planu rada i financijskome planu za svaku kalendarsku godinu, a njegov je sastavni dio Akcijski plan za provedbu ove LRSR.

Tablica 18 - Prikaz aktivnosti za provedbu LRSR

PROVEDBA LRSR			
AKTIVNOST	ODGOVORNOST	RAZDOBLJE	PRORAČUN
Izrada godišnjeg Akcijskog plana provedbe LRSR	Skupština i voditeljica LAGUR-a	Godišnje od 2017.g.	5%
Aktivnosti vezane uz praćenje provedbe LRSR (izrada metodologije praćenja i pripadajućih evaluacijskih obrazaca, kvartalni sastanci UO, godišnja izvještajna sjednica za izvještavanje o provedbi, evaluacije provedbe LRSR), Izrada Godišnjeg izvješća o praćenju provedbe LRSR i Godišnjeg izvješća o vrednovanju LRSR	Upravni odbor, stručna služba i vanjski evaluatori (angažiraju se samo u prvoj godini radi pomoći i transfera znanja, a kasnije preuzima LAGUR)	Godišnje od 2017.g.	15%
Raspisivanje i obrada poziva po mjerama iz LRSR te izrada obrazaca za postupak dodjele	Voditeljica LAGUR-a	Godišnje od 2017.g.	40%
Praćenje provedbe projekata za koje su dodijeljena sredstva	Voditeljica LAGUR-a	Godišnje od 2017.g.	25%
Priprema i provedba projekata međunarodne i teritorijalne suradnje (1 projekt godišnje)	Voditeljica LAGUR-a i volonteri	Godišnje	10%
Osvježavanje LRSR temeljem rezultata provedbe (najviše 3 puta do kraja programskog razdoblja)	Skupština i Voditeljica LAGUR-a	Godišnje	5%
Aktivnosti informiranja zainteresirane javnosti o aktivnostima provedbe LRSR s ciljem njihovog aktivnog uključivanja	Cijeli LAGUR	Mjesečno	5%

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g

Sadržaj i dinamika provedbe LRSR bit će navedeni u Akcijskom planu za provedbu LRSR koji se donosi za svaku kalendarsku godinu i sastavni je dio Plana rada LAGUR-a za pojedinu kalendarsku godinu.

6.2. PROCJENA BROJA PROJEKATA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU

Za potrebe procjene broja projekata za vrijeme programskog razdoblja, LAGUR je proveo niz aktivnosti u koje je uključio dionike iz svih sektora te je prikupljeno 50-ak projektnih prijedloga i ideja koje su rangirane sukladno sljedećim kriterijima:

1. Stupanj pripremljenosti projekta i mogućnost realizacije
2. Vrijednost projekta i mogući izvori financiranja
3. Sektor kojem pripada pojedini projekt
4. Usklađenost projekta s identificiranim potrebama područja

Temeljem ovih kriterija, na području LAGUR-a izrađena je Baza projekata iz koje je prema gore navedenim kriterijima odabrano 80 projekata koji će se financirati od strane LAGUR-a sukladno procjeni potrebnih financijskih sredstava za provedbu LRSR. U nastavku je prikazana raspodjela projekata po mjerama LRSR, iznosi financiranja i okvirni broj korisnika.

Tablica 19 - Raspodjela projekata koji se financiraju putem LRSR

Cilj/rezultat/operacija	Broj projekata	Ukupna alokacija za provedbu LRSR
Cilj 1	14	450.000
Rezultat 1.1.	14	450.000
Operacija 1.1.1.	10	300.000
Operacija 1.1.2.	4	150.000
Cilj 2	31	500.000
Rezultat 2.1.	6	180.000
Operacija 2.1.1.	6	180.000
Rezultat 2.2.	25	320.000
Operacija 2.2.1.	25	320.000
Cilj 3	4	150.000
Rezultat 3.1.	4	150.000
Operacija 3.1.1.	4	150.000
Cilj 4	16	220.000
Rezultat 4.1.	10	120.000
Operacija 4.1.1.	10	120.000
Rezultat 4.2.	6	100.000
Operacija 4.2.1.	6	100.000
Cilj 5	15	250.000
Rezultat 5.1.	6	80.000
Operacija 5.1.1.	6	80.000
Rezultat 5.2.	5	90.000
Operacija 5.2.1.	5	90.000

Rezultat 5.3.	4	80.000
Operacija 5.3.1.	4	80.000
Ukupna alokacija za provedbu LRSR	80	1.570.000

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g

7. NAČIN PRAĆENJA I PROVEDBE LRSR

7.1. OPIS PRAĆENJA PROVEDBE LRSR

Praćenje provedbe strateških dokumenata nije uobičajena praksa u Hrvatskoj te se instrumenti praćenja provedbe postavljaju zbog forme, a ne kako bi stvarno doprinijeli boljoj provedbi i postizanju učinaka strategija. Zbog toga i zbog potrebe intenzivnog rada na jačanju kapaciteta LAGUR-a koji je mlada organizacija, osmišljeni su kvalitetni i metodološki jednostavni načini praćenja provedbe ove LRSR i to dva načina:

1. GODIŠNJE PRAĆENJE PROVEDBE AKTIVNOSTI

Praćenje provedbe planiranih aktivnosti na razini svake godine ima za cilj osigurati redovitu i pravovremenu provedbu planiranih aktivnosti i služi kao temelj za eventualne prilagodbe LRSR-a stvarnoj situaciji na području. U sklopu ove aktivnosti, pratit će se jesu li planirane aktivnosti provedene, jesu li održani rokovi provedbe, kakvi su učinci, kako napreduje postizanje postavljenih indikatora, koliko je i kakvih projekata prijavljeno i dodijeljeno te će se vršiti eventualne prilagodbe LRSR. Praćenje će se vršiti temeljem posebno pripremljenih obrazaca. Rezultat će biti godišnja izvješća navedena niže u tekstu. Prvo godišnje vrednovanje LRS bit će izrađeno uz pomoć vanjskih stručnjaka koji će savjetovati LAG prilikom uspostave metodologije i izvršiti transfer znanja potrebnih LAG-u za samostalno obavljanje ovih poslova u budućnosti. Ovakva metodologija predstavlja inovaciju u dosadašnjem radu LAGUR-a jer omogućuje provođenje aktivnosti uz istovremeno stjecanje znanja i jačanje kapaciteta.

2. VREDNOVANJE LRSR

Vrednovanje, odnosno evaluacija LRSR, služi za ocjenu kvalitete postignuća navedenih u LRSR na razini ciljeva i rezultata, kao i vrednovanja postignuća projekata financiranih putem LRSR. Vrednovanje će se izvršiti u sredini i na kraju programskog razdoblja, pri čemu će rezultati prvog vrednovanja poslužiti kao temelj za eventualne izmjene u LRSR-u za potrebe postizanja ciljeva i rezultata. U nastavku su opisani elementi za praćenje provedbe i vrednovanje LRSR kroz programski period.

Tablica 20 - Elementi za praćenje provedbe i vrednovanje LRSR

Praćenje provedbe i vrednovanje LRSR		
	Praćenje provedbe	Vrednovanje
Organizira	Stručno osoblje LAGURA-a	Stručno osoblje LAGUR-a
Odgovorno tijelo	Vanjski suradnici u prvoj godini i LAGUR kontinuirano	Vanjski suradnici u prvoj godini i LAGUR kontinuirano
Sadržaj praćenja	Provedba Godišnjeg akcijskog plana provedbe LRSR i potrebne izmjene Utrošak proračunskih sredstava	Doprinos ciljevima i pokazateljima LRSR

	Broj prijavljenih projekata, vezani podaci i analitika Pravovremenost i obujam provedbe planiranih aktivnosti te objave javnih poziva Izmjene i prilagodbe LRSR sukladno analizi i promjenama PRR Ažuriranje Baze projekata	Kvaliteta provedenih aktivnosti/operacija
Rokovi/Raspored	Mjesečno uz obvezu izrade Godišnjeg izvještaja na kraju kalendarske godine	Dvaput (sredinom i na kraju programskog razdoblja)
Izvršće odobrava	Upravni odbor LAG-a	Upravni odbor LAG-a
Svrha	Osiguranje provedbe LRSR u zadanim rokovima i opsegu	Osiguranje kvalitete postignuća na razini cijele LRSR
Naziv Izvještaja	Godišnji izvještaj o praćenju provedbe LRSR	Interni i završni izvještaj o vrednovanju LRS

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g.

Godišnji izvještaj o praćenju provedbe LRSR i Godišnji izvještaj o vrednovanju LRSR dva su temeljna dokumenta koja služe informiranju LAGUR-a i zainteresirane javnosti o postignućima predmetne LRSR, ali su i podloga za usklađivanje LRSR i pripadajućeg Akcijskog plana provedbe s obzirom na zaključke spomenutih izvještaja.

7.2. INDIKATORI ZA MJERENJE UČINKA PROVEDBE LRSR

Indikatori za mjerenje učinaka provedbe LRSR podijeljeni su u dvije skupine i to na indikatore na razini ciljeva i njihovog doprinosa ciljevima ESI fondova te indikatore na razini operacija.

Tablica 21 – Indikatori na razini ciljeva LRSR

INDIKATORI POSTIGNUĆA NA RAZINI CILJEVA		
SMART CILJ 1 - Dodavanje vrijednosti ribarskim proizvodima jačanjem konkurentnosti gospodarstva ulaganjem u razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u segmentu ribarstva i marikulture		
PRIORITET UNIJE	INDIKATOR I CILJANA VRIJEDNOST	IZVOR PROVJERE
IV. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	4.1. Stvorena radna mjesta - 3	Evidencija broja zaposlenih u sektoru ribarstva na području LAGUR-a Alba, Izračun LAGUR-a prema podacima o broju zaposlenih dostavljenih od ribara na području LAGUR-a
	4.2. Održana radna mjesta - 60	
	4.3. Stvorena poduzeća - 2	
I. Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva	1.8. Zaposlenost održana u sektoru ribarstva ili komplementarnim aktivnostima -1	
SMART CILJ 2 - Poboljšati gospodarske prilike LAGUR područja i njegovu prepoznatljivost diversifikacijom ponude kroz ulaganja u sinergiju ribarstva i turizma, te očuvanja ribarske tradicije i baštine		
PRIORITET UNIJE	INDIKATOR I CILJANA VRIJEDNOST	IZVOR PROVJERE

IV. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	4.1. Stvorena radna mjesta – 4	Evidencija nezaposlenih, izračun LAGUR-a prema podacima dostavljenim od korisnika operacija
	4.2. Održana radna mjesta - 10	
	4.3. Stvorena poduzeća - 2	Evidencija nadležnih tijela koja vode statistiku (odjel za gospodarstvo, udruženje obrtnika i dr.)
SMART CILJ 3 – Poboljšati uvjete rada i olakšati rad ribara, te kvalitetu života lokalnog stanovništva ulaganjem u društvenu i komunalnu infrastrukturu		
PRIORITET UNIJE	INDIKATOR I CILJANA VRIJEDNOST	IZVOR PROVJERE
IV. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	4.2. Održana radna mjesta - 60	Evidencija broja zaposlenih u sektoru ribarstva na području LAGUR-a Alba, Izračun LAGUR-a prema podacima o broju zaposlenih dostavljenih od ribara na području LAGUR-a
SMART CILJ 4 - Poboljšati zaštitu okoliša na području s ciljem dostizanja standarda EU		
PRIORITET UNIJE	INDIKATOR I CILJANA VRIJEDNOST	IZVOR PROVJERE
IV. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	4.2. Održana radna mjesta - 10	Evidencija broja zaposlenih u sektoru ribarstva na području LAGUR-a Alba, Izračun LAGUR-a
I. Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva	1.1. Promjena u vrijednosti proizvodnje + 5%	Izračun LAGURA temeljem podataka o ulovu i financijskih dostavljano od strane korisnika potpora operacije SC4
SMART CILJ 5 - Ojačati LAGUR, međusektorsku i međunarodnu suradnju sa ciljem osnaživanja cijelog LAGUR područja, povećanja konzumacija ribe i zadržavanja mladih osoba u sektoru ribarstva		
PRIORITET UNIJE	INDIKATOR I CILJANA VRIJEDNOST	IZVOR PROVJERE
IV. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	4.1. Stvorena radna mjesta - 1	Evidencija zaposlenih u sektoru ribarstva na području LAGUR-a Alba korisnika operacije SC5, Izračun LAGUR-a
	4.2. Održana radna mjesta - 8	

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g.

U sljedećem tabličnom prikazu određeni su indikatori, odnosno pokazatelji na razini operacija ove LRSR.

Tablica 22 – Indikatori na razini operacija LRSR

INDIKATORI NA RAZINI OPERACIJA

Operacija 1.1.1	Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru ribarstva i marikulture
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Poduzetnici kojima je pružena nefinancijska potpora	15
Financijski podržani poduzetnici	10
Organizacije kojima je pružena potpora	1
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikatora	Ciljana vrijednost
Stvorena radna mjesta (novozaposleni)	2
Sačuvana radna mjesta	60
Broj uvedenih inovacija u poslovanje (na lokalnoj razini)	5
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav upravljanja okolišem	5
Investicije poduzetničkog sektora	10
Operacija 1.1.2	Ulaganja u jačanje konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzeća čija je djelatnost prerada ribe i drugih morskih organizama
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Poduzetnici kojima je pružena nefinancijska potpora	5
Financijski podržani poduzetnici	4
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Stvorena radna mjesta (novozaposleni)	1
Sačuvana radna mjesta	20
Novi/inovativni proizvodi, procesi ili usluge	3
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav upravljanja okolišem	2
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav jednakosti/jednakih mogućnosti	2
Investicije poduzetničkog sektora	4
Operacija 2.1.1.	Potpورا za razvoj ribarskog turizma
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Poduzetnici kojima je pružena nefinancijska potpora	25
Financijski podržani poduzetnici	6
Organizacije kojima je pružena nefinancijska potpora	3
Financijski podržani multisektorski projekti	2
Financijski podržane organizacije	2
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Stvorena radna mjesta (novozaposleni)	3
Sačuvana radna mjesta	10
Broj uključenih poduzetnika u financiranim partnerskim projektima	2
Broj prenamijenjenih plovila	3

Novi/inovativni proizvodi, procesi ili usluge	6
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav upravljanja okolišem	2
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav jednakosti / jednakih mogućnosti	2
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav jednakosti / jednakih mogućnosti	1
Investicije poduzetničkog sektora	6
Operacija 2.2.1	Potpora za aktivnosti promocije, marketinga, i očuvanja ribarske tradicije i baštine ribarstvenog područja LAGUR-a
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Organizacije kojima je pružena potpora	7
Financijski podržane organizacije	5
Financijski podržani multisektorski projekti	3
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Stvorena radna mjesta (novozaposleni)	1
Sačuvana radna mjesta	3
Broj uključenih organizacija u financiranim partnerskim projektima	2
Novi/inovativni proizvodi, procesi ili usluge	3
Broj pripremljenih promotivnih materijala	10
Broj korisnika promotivnih materijala	>100
Operacija 3.1.1	Ulaganja u objekte i prostora za prodaju ribe i drugih morskih proizvoda
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Organizacije kojima je pružena nefinancijska potpora	2
Financijski podržane organizacije	1
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Sačuvana radna mjesta	60
Broj obnovljenih objekata	2
Broj uključenih organizacija u financiranim partnerskim projektima	2
Izgrađena/obnovljena infrastruktura	4
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Operacija 4.1.1.	Ulaganja u ribarska plovila i nabavu novog ribarskog alata sa ciljem dostizanja EU standarda u zaštiti okoliša
Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Poduzetnici kojima je pružena nefinancijska potpora	15
Financijski podržani poduzetnici	10
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Sačuvana radna mjesta	10
Poduzetnici koji su usvojili ili poboljšali sustav upravljanja okolišem	10

Broj obnovljenih plovila	4
Operacija 4.2.1.	Potpora za aktivnosti ulaganja u zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sa ciljem očuvanja morskog dna, ribljih vrsta i drugih morskih organizama, te zaštitu obalnih područja
	Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije
Indikator	Ciljana vrijednost
Organizacije kojima je pružena nefinancijska potpora	12
Financijski podržane organizacije	6
Financijski podržani multisektorski projekti	2
	Mjerljivi pokazatelji očekivanih rezultata operacije do 2023.
Indikator	Ciljana vrijednost
Sačuvana radna mjesta	10
Broj dionika uključenih u provedbu mjere	>100
Broj izrađenih studija	1
Broj provedenih ekoloških akcija	4
Operacija 5.1.1.	Priprema i provedba međunarodnih i međuteritorijalnih projekta suradnje
	Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije
Indikator	Ciljana vrijednost
Organizacije kojima je pružena nefinancijska potpora	6
Financijski podržane organizacije	3
Financijski podržani multisektorski projekti	5
	Mjerljivi indikatori rezultata operacije
Indikator	Ciljana vrijednost
Sačuvana radna mjesta	3
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav jednakosti / jednakih mogućnosti	2
Broj provedenih projekata suradnje	6
Operacija 5.2.1.	Potpora za aktivnosti usmjerene podizanju svijesti građana o potrošnji i konzumaciji ribe i drugih morskih organizama
	Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije
Indikator	Ciljana vrijednost
Organizacije kojima je pružena nefinancijska potpora	6
Financijski podržane organizacije	3
Financijski podržani multisektorski projekti	3
	Mjerljivi indikatori rezultata operacije
Indikator	Ciljana vrijednost
Sačuvana radna mjesta	3
Novi/inovativni proizvodi, procesi ili usluge	3
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav upravljanja okolišem	3
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav jednakosti / jednakih mogućnosti	1
Broj provedenih ulaganja	5
Operacija 5.3.1.	Potpora za aktivnosti usmjerene mladim i nezaposlenim osobama s ciljem privlačenja i zadržavanja mladih osoba u sektor ribarstva
	Mjerljivi indikatori ostvarenja operacije
Indikator	Ciljana vrijednost

Poduzetnici kojima je pružena nefinancijska potpora	6
Financijski podržani poduzetnici	2
Organizacije kojima je pružena potpora	4
Financijski podržane organizacije	2
Financijski podržani multisektorski projekti	2
Mjerljivi indikatori rezultata operacije	
Indikator	Ciljana vrijednost
Stvorena radna mjesta (novozaposleni)	1
Sačuvana radna mjesta	8
Novi/inovativni proizvodi, procesi ili usluge	4
Broj mladih novo uključenih u sektor ribarstva	3
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav upravljanja okolišem	1
Organizacije koje su usvojile ili poboljšale sustav jednakosti / jednakih mogućnosti	2
Broj provedenih ulaganja	4

7.3. OPIS PROCJENE PROVEDBE LRSR

Procjena provedbe LRSR odnosi se na procjenu uspješnosti provedenih mjera, njihov utjecaj na uspjeh prioriteta i postignuće ciljeva te doprinos postignuću identificirane vizije područja. Prikaz praćenja provedbe LRSR vidljiv je u nastavku.

Tablica 23 - Metodologija za praćenje provedbe LRSR

Razina LRS	Predmet procjene	Nadležno tijelo	Period
Ciljevi i vizija	Postignuće ciljeva i vizije	Skupština	Dvaput (sredina i kraj programskog razdoblja)
Rezultati	Analiza postignutih rezultata na razini prioriteta	Upravni odbor	Godišnje
Operacije	Učinci provedenih mjera	Stručna služba i vanjski evaluatori	Godišnje
Projekti	Konkretni učinci provedenih projekata	Stručna služba i vanjski evaluatori	Po završetku poziva

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.g.

8. OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRSR

8.1. LJUDSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRSR

LAGUR posjeduje značajne ljudske kapacitete za provedbu ove LRSR promatrano iz aspekta tijela LAGUR-a i stručnog osoblja. Predsjednik LAGUR-a ima VSS, zaposlenik je Grada Labina na radnom mjestu Pročelnik Upravnog odjela za komunalne djelatnosti. Osim formalnog obrazovanja, aktivno sudjeluje u izvođenju raznih razvojnih projekata financiranih od Europske unije i nadležnih Ministarstva, a posebice u segmentu komunalnog uređenja i zaštite okoliša. Voditeljica LAGUR-a ima visoku stručnu spremu (dipl.iur.) i više od 5 godina radnog iskustva. Od 2011.g. do 2015. bila je zaposlenica Grada Labina na čijim je radnim mjestima obavljala i poslove praćenja i provedbe međunarodnih projekata. Od 1. siječnja 2015.g. zaposlena je u Lokalnoj akcijskoj grupi „Istočna Istra“ (dalje u tekstu: LAG), a zadaci radnog mjesta jesu:

praćenje, priprema i kandidiranje projekta za korištenje svih oblika sredstava iz fondova EU i nacionalnih izvora, sudjelovanje u poslovima u vezi s PRR; priprema projekta, strateško planiranje, razrada projektne ideje, analiza problema, ciljeva i rezultata projekta, održivost projekta te planiranje i izrada proračuna projekta; praćenje zakonske regulative vezane uz razvojne mogućnosti LAG-a i IPARD programa, mjere ruralnog razvoja, te LEADER pristupa. Od 01. lipnja 2016. godine zaposlena je u LAGUR-u na pola radnog vremena, a preostalu poslovicu radnog vremena i dalje obavlja poslove voditeljice projekata u LAG-u. Tijekom 2016. godine ima iskustvo u izradi Lokalnih razvojnih strategija geografski koherentnog područja LAG-a i LAGUR-a. Funkciju Voditeljice obnaša na mandat od četiri (4) godine. Osim Voditeljice LAGUR-a, stručno osoblje LAGUR-a čine i Stručna suradnica za provedbu i praćenje mjera OP za pomorstvo i ribarstvo 2014 – 2020, te Stručna suradnica za praćenje izrade ove LRSR. Stručna suradnica za provedbu i praćenje mjera OP za pomorstvo i ribarstvo 2014 – 2020 ima visoku stručnu spremu (dipl.oec.) i više od 5 godina radnog iskustva budući da je od veljače 2011. g. do rujna 2013. g. bila zaposlenica Grada Labina na radnom mjestu Viši stručni suradnik za međunarodne projekte. Od rujna 2013. g. profesionalno je zaposlena kao Voditeljica LAG-a, a od 01 lipnja 2016. godine zaposlena je u LAGUR-u na pola radnog vremena. Ima bogato iskustvo u provođenju LEADER i CLLD pristupa, te u radu na pripremi i provedbi EU i nacionalnih projekata (IPARD - Mjera 202 (LAG), Program ruralnog razvoja RH – mjera 19 – LEADER (CLLD), Projekti programa Europa za građane (MINHER, „POWER“, ORG.EU i LAB), projekt Centar +65 (MSPM i NZ), SEE-projekt ATRIUM, projekt SPINE,...). Stručna suradnica za praćenje izrade LRSR LAGUR-a Alba ima visoku stručnu spremu (dipl.oec.) i godinu dana radnog iskustva na poslovima praćenja Programa ruralnog razvoja, obzirom da je uspješno pohađala stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u LAG-u tijekom 2015., te do ožujka 2016. godine. Tijekom stručnog osposobljavanja obavljala je poslove animacije potencijalnih prijavitelja, planiranje i pripremanje projektne dokumentacije projekata LAG-a (na nacionalne natječaje-NZ, ministarstva, Europski socijalni fond), sudjelovanje u planiranju lokalnih manifestacija (Eko sajam, smotra vina istočne Istre, Lifestyle, Petivina i sl.), te obavljanje ostalih administrativnih poslova u uredu LAG-a. Osim stručnog osoblja, odlukom Upravnog odbora LAGUR-a utvrđeno je da će računovodstvene poslove za potrebe LAGUR-a obavljati Obrt za knjigovodstvo „Artis“. Dio stručnog osoblja LAGUR-a činiti će i stručna povjerenstva i to Komisija za odabir projekta čiji je rad opisan u točki 4.4.2 ove LRSR.

8.2. FINANCIJSKI KAPACITET ZA PROVEDBU LRSR

LAGUR se financira iz nekoliko izvora i to članarina, donacija i potpora iz EU i nacionalnih fondova (EFPR 2014 – 2020 (Mjera III.1. „Pripremna pomoć“), programi EU te regionalne i lokalne potpore). Trenutno glavni izvor financiranja LAGUR-a je upravo Mjera III.1. iz OP-a za pomorstvo i ribarstvo, a osim nje LAGUR u budućem razdoblju planira koristiti i ostale EU potpore za provedbu svojih projekata (npr. ESF, programi Unije kao npr. Europa za građane i sl.). Za provedbu ove LRSR, te za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a planira se potpora temeljem Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu. Financijski plan za provedbu LRSR detaljnije je prikazan u poglavlju 9. ove LRSR. Godišnje članarine obvezni su plaćati svi redovni članovi LAGUR-a. Sukladno Odluci o visini i načinu plaćanja godišnje članarine, usvojene na osnivačkoj skupštini 9.12.2015. godine, za JLS-ove osnivače LAGUR-a, utvrđena je visina godišnje članarine kako slijedi: za Grad Labin u iznosu od 30.000,00 HRK, za Općinu Kršan i Raša u iznosu od 20.000,00 HRK, dok je za Općinu Pićan i Sveta Nedelja utvrđen simboličan iznos (obzirom da se ne radi o obalnim JLS-ovima) i to za Općinu Sv. Nedelja 2.000,00 HRK, a Općinu Pićan 1.000,00 HRK. Za fizičke osobe građane iznosi 50,00 HRK, za udruge i obrte koji nisu u sustavu PDV-a 100,00 HRK, dok za udruge i obrte koji jesu u sustavu PDV-a 200,00 HRK. Visina godišnje članarine za mala poduzeća, javne ustanove, turističke zajednice, zadruge i zaklade iznosi 200,00 HRK,

za srednja poduzeća 400,00 HRK godišnje, a velika 600,00 HRK. Temeljem broja članova u LAGUR-u planira se godišnji prihod od članarina u iznosu od 75.000,00 HRK.

Potpore iz EU fondova očekuju se za provedbu ove LRSR i to u iznosu od 14.000.000,00 HRK (+/- 10%), programi međunarodne i teritorijalne suradnje te ostali projekti iz ESI fondova od kojih se očekuje 2.000.000,00 HRK. Za predfinanciranje izdataka, LAGUR je iskoristio kreditna sredstva poslovne banke u visini od 350.000,00 HRK, te se ta kreditna linija (revolving kredit) namjerava koristiti i ubuduće za predfinanciranje izdataka. Temeljem Javnog poziva za prijavu mjera državne potpore koje dodjeljuje Istarska županija – Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu planira se iznos od 15.000,00 HRK godišnje za provedbu aktivnosti LAGUR-a koji nisu prihvatljivi izdaci sukladno pravilnicima za provedbu LRSR. Iznosi potrebni za provedbu LRSR definirat će se na godišnjoj razini u okviru Godišnjeg akcijskog plana za provedbu LRSR te će se, sukladno godišnjem izvršenju i praćenju provedbe LRSR, prilagođavati.

8.3. ISKUSTVO U PROVEDBI LEADER PRISTUPA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU 2007.-2013.

Obzirom da je LAGUR osnovan početkom 2016. godine, kao organizacija nema iskustva u provedbi LEADER pristupa u prethodnom programskom razdoblju, međutim stručno osoblje LAGUR-a od 2013. godine provodi LEADER pristup angažmanom u LAG-u. U dvije godine provedbe IPARD programa (Mjera 202), LAG je ostavio potporu u iznosu od 796.526,07 HRK tj. 88,50 % ugovorenih sredstava. LAGUR je do sada uspješno aplicirao i provodio mjeru III.1. „Priprema potpora“ iz OP-a za pomorstvo i ribarstvo 2014 – 2020. Dodijeljena mu je potpora u iznosu od 699.222,35 HRK koje planira utrošiti do 26. studenog 2016. godine kada ističe 6-mjesečni rok od dana potpisivanja Ugovora o dodijeljenoj financijskoj potpori. Stručno osoblje LAGUR-a (Voditeljica i Stručna suradnica za provedbu i praćenje mjera iz OP za pomorstvo i ribarstvo 2014 – 2020) od osnivanja LAG-a, pa do danas, uključeno je u aktivnosti LAG-a koje se temelje na provedbi „bottom up“ pristupa. Za korisnike, članove, zaposlenike i volontere održano je niz edukacija, promidžbenih događaja u cilju upoznavanja članova i stanovnika LAG-a sa LEADER programom, pripremom područja za korištenje sredstva iz nacionalnih i EU fondova, osiguravanjem protoka informacija i transfera znanja, razvijanje sinergije i umrežavanja između svih subjekata kojima je u interesu doprinijeti razvoju LAG područja. Za članove LAG-a organizirana je i dvodnevna Akademija za strukturne fondove. Polaznici su radili na praktičnim primjerima na način da su razvili vlastiti projekt. U svrhu stjecanja novih znanja i vještina te jačanje kapaciteta za povlačenje sredstava iz EU fondova održana je i radionica „Izrada strateškog i poslovnog plana“. Od manifestacija koje LAG provodi za istaknuti je Bio Market – sajam ekoloških proizvoda koji se već tradicionalno održava u ljetnim mjesecima na rivi u Rapcu, a okuplja do 50-tak ekoloških proizvođača iz raznih krajeva Hrvatske. Uz Bio Market, LAG suorganizira tradicionalne manifestacije u JLS- ovima na LAG području kao što su smotre vina Istočne Istre, Legendfest, Krafifest, Festival samoniklog bilja, Istrian lifestyle i sl.). Prilikom održavanja lokalnih manifestacija LAG se predstavlja putem izlaganja svojih članova i informativnim punktom sa promidžbenim materijalima u svrhu prezentacije zajedničke poljoprivredne politike EU, informiranja o LEADER pristupu i njegovom značaju za ruralni razvoj područja. Zaposleni, volonteri i članovi LAG-a sudjelovali su na niz edukacija u cilju kontinuiranog obrazovanja, a u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, LEADER mreže, HMRR-a, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije u cilju kontinuiranog obrazovanja. Osim provedbe aktivnosti sa ciljem upoznavanja i informiranja javnosti o LEADER pristupu, stručno osoblje LAG-a educiralo se o programu i posredstvom ELARD mreže u sklopu programa ELARD's LAG Staff Exchange Program. Tako su prošle godine predstavnici LAG-a „ATAHCA“ iz Portugala posjetili LAG „Istočnu Istru“ s ciljem prijenosa znanja o provedbi LEADER pristupa, te razmjene iskustva o primjerima dobre prakse, kao i sa

ciljem dogovora o zajedničkoj suradnji. Putem ELARD mreže ostvarena je suradnja i sa LAG-om GAL Pay de Dinan (FR). Studijskom posjetu francuskom LAG-u „Pay de Dinan“ prisustvovalo je stručno osoblje LAG-a 2013. g. s ciljem upoznavanja LEADER pristupa u Francuskoj, radom upravnih tijela LAG-a „Pay de Dinan“, te projektima financiranih iz LEADER programa. Za svoje članove, LAG je organizirao radne posjete LAG-u LAS Srce Slovenije (SL), LAG-u Eurolider (IT), LAG-u Montagnaleader (IT) i LAG-u „Nockregion-Oberkärnten“ (AT). Cilj radnih posjeta bio je prijenos iskustva stečena u programu Leader II, Leader +, te upoznavanja s projektima financiranih iz programa LEADER.

Iz svega opisanog vidljivo je da stručno osoblje LAGUR-a ima iskustva u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007 – 2013, što jamči uspješnu provedbu LEADER i CLLD pristupa u programskom razdoblju 2014 – 2020.

9. FINACIJSKI PLAN

9.1. FINANCIRANJE RADA LAGUR-a

Financijski plan LAGUR-a sastoji se od financijskog plana za provedbu LRSR, te za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR, a sve u svrhu ostvarivanja ciljeva iz OP-a za pomorstvo i ribarstvo 2014 – 2020. Osim navedenog, izvor financiranja rada LAGUR-a Alba jesu i donacije, članarine, EU fondovi i dr. Poštujući granice alokacija propisanih Pravilnikom o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu, financijski plan za provedbu LRSR (provedbu operacija) iznosi **1.570.000,00**, a za tekuće troškove i animaciju **412.500,00 eura**. Izvori financiranja na osnovi godišnjih članarina, donacija, nacionalnih sredstava i drugih projekta, od 2017.godine, planirani su u ukupnom iznosu od **350.000,00 eura**.

Slijedom navedenog ukupan Financijski plan za LAGUR do 2023.g. iznosi **2.332.500,00 eura**. Financijski plan LAGUR-a prikazan je u valutama euro i hrvatska kuna, obračunato prema mjesečnom tečaju utvrđenog od Europske Komisije za mjesec listopad 2016. godine.

Tablica 24 – Prikaz Financijskog plana LAGUR-a

Naziv	Plan 2017.	Plan 2018.	Plan 2019.	Plan 2020.	Plan 2021.	Plan 2022.	Plan 2023.	UKUPNO
Prihodi po potpori koja se traži u LRSR (€)	393.500	482.000	317.000	350.000	172.000	149.000	119.000	1.982.500
Prihodi od članarina i članskih doprinosa (gospodarski i civilni sektor)	500	500	500	500	500	500	500	3.500
Prihodi od članarina i članskih doprinosa (javni sektor –JLS)	9.500	9.500	9.500	9.500	9.500	9.500	9.500	66.500

Prihodi iz drugih izvora (potpora JLRS, zaklade)	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	280.000
Prihodi UKUPNO	443.500	532.000	367.000	400.000	222.000	199.000	169.000	2.332.500
Rashodi za provedbu LRSR-a (€)	311.000	427.000	262.000	295.000	117.000	94.000	64.000	1.570.000
Rashodi za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a	82.500	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	412.500
Ostali rashodi	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	350.000
Rashodi UKUPNO	443.500	532.000	367.000	400.000	222.000	199.000	169.000	2.332.500
Razlika – višak/manjak (€)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.

9.2. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR-A

Projekti/operacije koji će se financirati putem LRSR LAGUR-a odgovaraju opisima operacija zadanim o ovoj LRSR. Sukladno Financijskom planu za provedbu LRSR broj planiranih projekata do 2023. godine je 80. U nastavku donosimo pregled troškova za funkcioniranje LAGUR-a, financijskih alokacija (u EUR) za financiranje rada LAGUR-a, prikaz financiranja projekata po godinama i popis mjera, broj projekata, iznos javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji.

Tablica 25 – Troškovi za funkcioniranje LAGUR-a (€) – EFPR potpora

Troškovi za funkcioniranje LAGUR-a (€) – EFPR potpora	
Troškovi rada	30.000,00
Troškovi osoblja	260.000,00
Troškovi osposobljavanja	22.000,00
Troškovi povezani s odnosima s javnošću	10.000,00
Financijski troškovi	20.000,00
Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LR	22.500,00
Troškovi nastali s ciljem razmjene informacije i promocije LRSR	33.000,00
Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	15.000,00
Rashodi UKUPNO	412.500,00

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.

Tablica 26. Financiranje provedbe projekata po godinama

Mjera	Broj projekta	Iznos javne potpore	Udio u ukupnoj alokaciji (u %)
Cilj 1	14	450.000	28,66
Rezultat 1.1.	14	450.000	28,66
Operacija 1.1.1.	10	300.000	19,11
Operacija 1.1.2.	4	150.000	9,55
Cilj 2	31	500.000	31,85
Rezultat 2.1.	6	180.000	11,47
Operacija 2.1.1.	6	180.000	11,47
Rezultat 2.2.	25	320.000	20,38
Operacija 2.2.1.	25	320.000	20,38
Cilj 3	4	150.000	9,55
Rezultat 3.1.	4	150.000	9,55
Operacija 3.1.1.	4	150.000	9,55
Cilj 4	16	220.000	14,01
Rezultat 4.1.	10	120.000	7,64
Operacija 4.1.1.	10	120.000	7,64
Rezultat 4.2.	6	100.000	6,37
Operacija 4.2.1.	6	100.000	6,37
Cilj 5	15	250.000	15,93
Rezultat 5.1.	6	80.000	5,10
Operacija 5.1.1.	6	80.000	5,10
Rezultat 5.2.	5	90.000	5,73
Operacija 5.2.1.	5	90.000	5,73
Rezultat 5.3.	4	80.000	5,10
Operacija 5.3.1.	4	80.000	5,10
UKUPNO	80	1.570.000	100

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.

Tablica 27. Popis mjera, broj projekata, iznos javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji

Mjera	Broj projekta	Iznos javne potpore	Udio u ukupnoj alokaciji (u %)
Cilj 1	14	450.000	28,66
Rezultat 1.1.	14	450.000	28,66

Operacija 1.1.1.	10	300.000	19,11
Operacija 1.1.2.	4	150.000	9,55
Cilj 2	31	500.000	31,85
Rezultat 2.1.	6	180.000	11,47
Operacija 2.1.1.	6	180.000	11,47
Rezultat 2.2.	25	320.000	20,38
Operacija 2.2.1.	25	320.000	20,38
Cilj 3	4	150.000	9,55
Rezultat 3.1.	4	150.000	9,55
Operacija 3.1.1.	4	150.000	9,55
Cilj 4	16	220.000	14,01
Rezultat 4.1.	10	120.000	7,64
Operacija 4.1.1.	10	120.000	7,64
Rezultat 4.2.	6	100.000	6,37
Operacija 4.2.1.	6	100.000	6,37
Cilj 5	15	250.000	15,93
Rezultat 5.1.	6	80.000	5,10
Operacija 5.1.1.	6	80.000	5,10
Rezultat 5.2.	5	90.000	5,73
Operacija 5.2.1.	5	90.000	5,73
Rezultat 5.3.	4	80.000	5,10
Operacija 5.3.1.	4	80.000	5,10
UKUPNO	80	1.570.000	100

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.

Tablica 28. Financijska alokacija po mjerama i po godinama

Financijska alokacija po godinama	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Cilj 1	0,00	80.000	120.000	70.000	110.000	40.000	30.000	0,00	450.000
Rezultat 1.1.	0,00	80.000	120.000	70.000	110.000	40.000	30.000	0,00	450.000
Operacija 1.1.1.	0,00	50.000	60.000	70.000	80.000	40.000	0,00	0,00	300.000
Operacija 1.1.2.	0,00	30.000	60.000	0,00	30.000	0,00	30.000	0,00	150.000
Cilj 2	0,00	90.000	110.000	70.000	80.000	60.000	40.000	50.000	500.000
Rezultat 2.1.	0,00	40.000	30.000	30.000	40.000	20.000	0,00	20.000	180.000

Operacija 2.1.1.	0,00	40.000	30.000	30.000	40.000	20.000	0,00	20.000	180.000
Rezultat 2.2.	0,00	50.000	80.000	40.000	40.000	40.000	40.000	30.000	320.000
Operacija 2.2.1.	0,00	50.000	80.000	40.000	40.000	40.000	40.000	30.000	320.000
Cilj 3	0,00	80.000	30.000	20.000	20.000	0,00	0,00	0,00	150.000
Rezultat 3.1.	0,00	80.000	30.000	20.000	20.000	0,00	0,00	0,00	150.000
Operacija 3.1.1.	0,00	80.000	30.000	20.000	20.000	0,00	0,00	0,00	150.000
Cilj 4	0,00	70.000	60.000	50.000	30.000	0,00	10.000	0,00	220.000
Rezultat 4.1.	0,00	30.000	30.000	30.000	30.000	0,00	0,00	0,00	120.000
Operacija 4.1.1.	0,00	30.000	30.000	30.000	30.000	0,00	0,00	0,00	120.000
Rezultat 4.2.	0,00	40.000	30.000	20.000	0,00	0,00	10.000	0,00	100.000
Operacija 4.2.1.	0,00	40.000	30.000	20.000	0,00	0,00	10.000	0,00	100.000
Cilj 5	0,00	60.000	52.000	43.000	50.000	20.000	17.500	7.500	250.000
Rezultat 5.1.	0,00	10.000	12.000	13.000	20.000	10.000	7.500	7.500	80.000
Operacija 5.1.1.	0,00	10.000	12.000	13.000	20.000	10.000	7.500	7.500	80.000
Rezultat 5.2.	0,00	20.000	20.000	20.000	10.000	10.000	10.000	0,00	90.000
Operacija 5.2.1.	0,00	20.000	20.000	20.000	10.000	10.000	10.000	0,00	90.000
Rezultat 5.3.	0,00	30.000	20.000	10.000	20.000	0,00	0,00	0,00	80.000
Operacija 5.3.1.	0,00	30.000	20.000	10.000	20.000	0,00	0,00	0,00	80.000
UKUPNO	0,00	380.000	372.000	253.000	290.000	120.000	97.500	57.500	1.570.000

Izvor: Materijal izrađen od strane LAGUR-a, 2016.

POPIS TABLICA

Tablica 1 - Statistički podaci jedinica lokalne samouprave LAGUR-a	2
Tablica 2 - Društvena i zdravstvena infrastruktura	4
Tablica 3 - Broj trgovačkih društava i zaposlenika po djelatnostima i JLS na području LAGUR-a u 2014. godini za trgovačka društva	8
Tablica 4 - Broj obrta po djelatnostima na području LAGUR-a u 2015. godini	9
Tablica 5 - Promet turista na području LAGUR-a u 2015.g.	11
Tablica 6 - Smještajni kapaciteti po vrstama objekata u 2016. g.	11
Tablica 7 - Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za JLS LAGUR-a 2010.-2014.g.	12
Tablica 8 - Registrirana nezaposlenost u prosincu 2015.g.	13
Tablica 9 - Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja u prosincu 2015.g.	13
Tablica 10 - Broj stanovnika po Popisu stanovništva iz 2001. i 2011.g.	13
Tablica 11 - Spolna i starosna struktura JLS-a u 2011.g.	14
Tablica 12 - Stanovništvo starije od 15 godina prema stupnju obrazovanja i spolu	15
Tablica 13 - SWOT analiza za područje LAGUR-a	15
Tablica 14 - Prikaz problema i razvojnih potreba koji se rješavaju provedbom LRSR	19
Tablica 15 - Prikaz ciljeva, rezultata i operacija LRSR	20
Tablica 16 - Struktura članstva LAGUR-a	39
Tablica 17 - Prikaz redovitih aktivnosti LAGUR-a	40
Tablica 18 - Prikaz aktivnosti za provedbu LRSR	41
Tablica 19 - Raspodjela projekata koji se financiraju putem LRSR	42
Tablica 20 - Elementi za praćenje provedbe i vrednovanje LRSR	43
Tablica 21 – Indikatori na razini ciljeva LSRS	44
Tablica 22 - Indikatori na razini operacija LRSR	46
Tablica 23 - Metodologija za praćenje provedbe LRSR	49
Tablica 24 – Prikaz Financijskog plana LAGUR-a	52
Tablica 25 – Troškovi za funkcioniranje LAGUR-a (€) – EFPR potpora	53
Tablica 26 – Financiranje provedbe projekata po godinama	54
Tablica 27. Popis mjera, broj projekata, iznos javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji	54
Tablica 28. Financijska alokacija po mjerama i po godinama	55

POPIS SLIKA

Slika 1 - Prikaz povezanosti elemenata LRS

22

POPIS KRATICA

APRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu u ruralnom razvoju
CLLD	(eng. Community Led Local Development – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
ELARD	European LEADER Association for Rural Development
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EU	Europska unija
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KOP	Komisija za odabir projekta
LEADER	(francuski izraz „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“) veza među aktivnostima razvoja ruralnog gospodarstva
LAGUR	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
NATURA 2000	Ekološka mreža Republike Hrvatske
OP	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za razdoblje 2014- 2020
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.- 2020.g.
RH	Republika Hrvatska
SRT	Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.g.
ŽRS	Županijska razvojna strategija
ZRP	Zajednička ribarstvena politika